

دفترچه شماره ۳

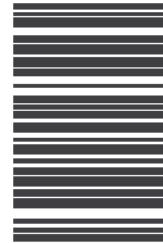
آزمون شماره ۱۹

چهارشنبه ۰۷/۰۱/۹۸

آزمون‌های سراسری گاج

گنجینه درس در این خاک کنید.

سال تحصیلی ۹۸-۹۷

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره‌ی دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
----------------	---------------------

مدت پاسخ‌گویی:	۲۵۰ دقیقه
----------------	-----------

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخ‌گویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۱	۲۵	۱۰۱	۱۲۵	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۲	۲۵	۱۲۶	۱۵۰	
۶	اقتصاد	۱۵	۱۵۱	۱۶۵	۱۵ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۱	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۸۶	۲۰۵	
۸	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۲۰۶	۲۱۵	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ ۱	۲۰	۲۱۶	۲۲۵	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۲	۲۰	۲۳۶	۲۵۵	
۱۰	جغرافیای ایران	۲۰	۲۵۶	۲۷۵	۲۰ دقیقه
	جغرافیا ۲	۲۰	۲۷۶	۲۹۵	
۱۱	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۹۶	۳۰۵	۲۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۳۰۶	۳۱۵	
۱۲	منطق	۱۰	۳۱۶	۳۲۵	۲۰ دقیقه
	فلسفه یازدهم	۱۰	۳۲۶	۳۳۵	
۱۳	روان‌شناسی	۱۵	۳۳۶	۳۵۰	۱۵ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
ابوالفضل مزرعه‌تی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	فارسی
سید مهدی میرفتحی - شاهرو مرادیان منیژه خسروی - مختار حسامی	حسام حاج مؤمن	زبان عربی
بهاره سلیمی	مرتضی محسنی کبیر - محمد رضایی‌پنا محمدعلی عبادتی	دین و زندگی
مریم پارسائیان	امید یعقوبی‌فرد	زبان انگلیسی
پگاه افتخار - سودابه آزاد سنور حریری - مریم ولی‌عابدی‌نی	محمد یگانه - ندا فرهنختی	ریاضیات
الهام مقدادیان - میلاد اکبری مریم پارسائیان - نصیبیه کلانتری	امیرحسین صدیقین	اقتصاد
سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان فاطمه ساریخانی	محمد اسماعیل سلمان‌پور	تاریخ
محمد اسماعیل سلمان‌پور سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان	محسن مصلایی	جغرافیا
نصیبیه کلانتری - سیده مریم میرقاسمی مریم پارسائیان - سارا صدری	مینا تاجیک	جامعه‌شناسی
عماد صفرنژاد - مریم پارسائیان نصیبیه کلانتری	سید حسام الدین جلالی	فلسفه
فاطمه ساریخانی - مریم احمدزاده مریم پارسائیان - نصیبیه کلانتری	نگار کاغذگران	روان‌شناسی

آزمون‌سازی آزماده

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعه‌تی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم چمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحتی - آمنه قلی‌زاده - مروارید شاهحسینی - مریم پارسائیان

مدیر فنی: مهرداد شمسی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طرح شکل: فاطمه میناسرشت

حروفنگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی - فرهاد عبدی

امور چاپ: عباس جعفری

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولی‌عصر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

اطلاع‌رسا و بت‌نام ۰۶۴۲۰-۰۲۱

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

۱۱ نشخیص (بیت «د»): نسبت دادن «توبه» به قند و پسته

تشبیه (بیت «الف»): تشبیه خود [شاعر] به شمع

مجاز (بیت «ه»): جهان مجاز از انسان‌ها / انگشت: به تعییری مجاز از دست و
قدرتایهام (بیت «ج»): دور از تو: ۱- در فراق تو ۲- از تو دور باشد (این رنج به تو
نرسد)

مراعات نظیر (بیت «ب»): قدمگاه، پا / پا، دست، سر

۱۲ تشبیه: — / کنایه: از دست رفتن کنایه از نایاب شدن / دل از
دست رفتن کنایه از عاشق شدن / دل به دست آمدن در اینجا کنایه از آرامش
یافتن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه (اضافه‌ی تشبیه): بحر ... جهان: جهان به بحر / کنایه: دست
شستن کنایه از رها کردن و قطع تعلق(۳) تشبیه: تشبیه خود [حافظ] به حضرت سلیمان (ع) / دولت عشق
(اضافه‌ی تشبیه): عشق به دولت / کنایه: باد در دست داشتن کنایه از

بی‌حائلی / سلیمانی شدن کنایه از به عزت رسیدن

(۴) تشبیه (اضافه‌ی تشبیه): مُشك معنی: معنی به مُشك / کنایه: دست
در دامن کسی زدن کنایه از متول شدن به او

۱۳ پارادوکس: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره: سرو استعاره از معشوق

(۲) تشبیه: خود به گردباد

(۴) کنایه: بر گرد سر کسی گردیدن کنایه از ابراز ارادت و محبت / به خود
پیچیدن کنایه از بی‌تابی و آشفتگی

۱۴ تشبیه: کاسه‌ی سرها

استعاره: —

آرایه‌های سایر گزینه‌ها:

(۱) تناقض: گرم بودن سردی ایام / تضاد: گرمی ≠ سردی

(۲) تشبیص: نسبت دادن زبان به شمع، و از زبان افتادن شمع

اغراق: عالم‌گیرتر شدن آوازه‌ی کلیم از صبح (ادعای شهرتی بیشتر از صبح
داشتن)(۳) حس‌آمیزی: تلخی مرگ / واج‌آرایی: تکرار صامت «ر» (۷ بار) و «س»
(۵ بار)

۱۵ ۲ سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسي

پیرمرد چشم ما بود: جلال آلمحمد

داستان‌های صاحبدلان: محمدی اشتهرادی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هفت پیکر: نظامی

(۳) اسرارالتّوحید: محمد بن منور

(۴) من زنده‌ام: معصومه آباد / داستان‌های دل‌انگیز ادب فارسی: زهرا کیا
(خانلری)

۱۶ ۴ گوینده: رسم / مخاطب: طوس

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گوینده: رسم / مخاطب: اشکبوس

(۲) گوینده: رسم / مخاطب: اشکبوس

(۳) گوینده: رسم / مخاطب: اشکبوس

فارسی

۱۳ معنی درست واژه‌ها: توقیع: امضا کردن فرمان، مهر کردن نامه
و فرمان / سوسام: ورم مغز، سرگیجه و پریشانی، هذیان / غو: نعره کشیدن،
فریاد، خوش، غریب / هژیر: پسندیده، نیکو، چاپک۱۴ معنی درست واژه‌ها: مناسک: جمعِ منسک یا منسک،
جاهای عبادت حاجیان، مجازاً آداب، آیین‌ها و مراسم / ضباحت: خوب‌روی و
سفیدی رنگ انسان، زیبایی / اهمال: سستی، کاهلی / خصال: جمعِ خصلت،
خوی‌ها، خواه نیک باشد یا بد.

۱۵ معنی درست واژه: چنان: جمعِ جَنَّت، بهشت‌ها، فردوس‌ها

۱۶ اهلای درست واژه در سایر گزینه‌ها:

(۱) غایت (۲) گزار

(۴) موسم

۱۷ اهلای درست واژه: لثیم

۱۸ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) [که] (محذوف): پیوند وابسته‌ساز / با اوست: جمله‌ی پیرو (وابسته) / هرکه
... در امان باشد: جمله‌ی پایه (هسته)(۳) چو: پیوند وابسته‌ساز / رفتی از در چشم: جمله‌ی پیرو (وابسته) / آن‌جا رو:
جمله‌ی پایه (هسته)(۴) تا: پیوند وابسته‌ساز / سلطان جهان جمله‌ی گدای تو شوند: جمله‌ی پیرو
(وابسته) / چون گدایان درش ملکت سلطان دریاز: جمله‌ی پایه (هسته)

۱۹ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بزرگان نکردن در خود نگاه: (تقدیم فعل)

(۲) چو استاده‌ای بر مقامی بلند: (تقدیم فعل) / بر افتاده گر هوشمندی مخدنده
(تقدیم بخشی از جمله‌ی جواب شرط، بر جمله‌ی شرطی)(۳) یکی حلقه‌ی کعبه دارد به دست: (تقدیم فعل) / یکی در خراباتی افتاده
مست (تقدیم فعل)

۲۰ ۱ «اصیل» و «خلیل» واژه‌های ممال نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) حجیب «صورت ممال واژه‌ی حجاب» است.

(۳) سلیح و مزیح به ترتیب صورت‌های ممال واژه‌های سلاح و
مزاح‌اند.

(۴) رکیب «صورت ممال واژه‌ی رکاب» است.

۲۱ ۲ در گزینه‌ی (۲) ضمیر متصل «م» نقش مفعولی دارد و در
سایر گزینه‌ها نقش مضاف‌بیهی.

مگر زالدگی‌ها پاک سازدگریه‌ی تاکم (مرا): مفعول

۲۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سینه‌ی چاکم (من): مضافق‌الیه

(۳) جان بی‌باکم (من): مضافق‌الیه

(۴) دیده‌ی پاکم (من): مضافق‌الیه

۲۳ چشم من / پای اشک / چشم تو / زور خنده / آشنای اشک /
رشته ... اشک / رنگ صفحه / صفحه تقویم / رخسار ... م / رشته‌های اشک

(۱۰) ترکیب اضافی)

زبان عربی (عمومی)

■ درست ترین و دقیق ترین جواب را در ترجمه، واژگان و یا مفهوم مشخص کن (۳۷ - ۳۶):

٣ ٢٦ ترجمه کلمات مهم: لا تَتَخَذُوا نَجِيرِيد / إِلَهِيْنِ اثْنَيْنِ: دو خدا / إنما: فقط / إِلَهٌ وَاحِدٌ: يک خدا، خدای واحد
اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) نباید بگیرید (← نگیرید)، خدای واحد (← خدای واحد)
- (۲) خدای دوم (← دو خدا)، «إنما: فقط» ترجمه نشده است.
- (۴) اوست که (← او)، خدای واحد (← خدای واحد؛ «إِلَهٌ وَاحِدٌ» ترکیب وصفی نکره است).

٤ ٢٧ ترجمه کلمات مهم: أَحَدُثْ تَزِيدٌ: شروع کرد زیاد شود، شروع به افزایش کرد / مُنْتَصِفُ النَّهَارِ: میانه روز، وسط روز / كاَذَّثْ تَحْرُقُ: نزدیک بود بسوزند / لَمْ تَكُنْ لَّهُيَّ: نزد نبود، نداشتم / ثَحْمِي: محافظت می‌کرد؛ فعل مضارع در جمله وصفیه است که بعد از فعل مضارع «لَمْ تَكُنْ» آمده، پس به صورت مضارع استمراری ترجمه می‌شود.

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) نبود (← نداشتم)، تا (← که)، محافظت کند (← ← محافظت می‌کرد)
- (۲) نصف روز (← میانه روز)، زیاد شده بود (← شروع به افزایش کرد)، «با آن» اضافی است، محافظت کنم (← ← محافظت می‌کرد)
- (۳) داشت می‌سوزاند (← نزدیک بود بسوزند)، محافظت کند (← ← محافظت می‌کرد)

٣ ٢٨ ترجمه کلمات مهم: لَمْ تَعْمَلْ: کار نکردن / أَجْهَزْتَك الکهربائیة: دستگاه‌های برقی‌ات؛ ترکیب وصفی - اضافی / إِجْعَلْ: قرار بده، بگذار / تصلیح: تعمیر کردن / أَوْلُ أَعْمَالِك: اولین کارهایت، نخستین کارهایت / أَقْلَّ كُلَّةً: کم‌هزینه‌تر

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) کار نمی‌کردن (← کار نکردن)، در اولویت کارهایت (← اولین کارهایت)، هزینه‌ای کم‌تر دارد (← کم‌هزینه‌تر است)
- (۲) وسایل (← دستگاه‌ها)، کار نمی‌کنند (← کار نکردن)، کار اولت (← اولین کارهایت)، باشد (← قرار بده)، این کار (← آن)، هزینه کم‌تر دارد (← کم‌هزینه‌تر است)
- (۴) دستگاه‌های برقی (← دستگاه‌های برقی‌ات)، باشد (← قرار بده)

٢ ٢٩ ترجمه کلمات مهم: لَا يَزَالُ: همیشه، همواره، پیوسته / يَكْرِمُونَ: ارجمند می‌دارند، گرامی می‌دارند / أَنْ يَظْلِمُهُمْ: به آن‌ها ستم کند / أَنْ يُظْلَمُ: مورد ستم واقع شود؛ فعل مجھول است.

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) کریم می‌دانند (← گرامی می‌دارند)، ظلم شود (← ظلم کند)، ظلم کند (← مورد ظلم واقع شود)
- (۳) و همچنین (← همچنان که)، به او ستم کنند (← مورد ستم واقع شود)
- (۴) نمی‌خواهند (← همیشه)، گرامی بدارند (← گرامی می‌دارند)
- (۳) تصمیمی از تو (← تصمیم تو؛ «قرارک» مضاف و مضاف‌الیه است).

۴ ۱۷ مفهوم گزینه‌ی (۴): تقابل عشق و صبر

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: صبر موجب رسیدن به خواسته‌است.

٣ ۱۸ مفهوم مشترک شعر سؤال و گزینه‌ی (۳): لزوم رفتار براساس درک مخاطب

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) طلب عنایت از وجود مبارک حضرت علی (ع)

(۲) یادآوری اسارت و جراحت بسیار

(۴) اشاره به بت‌شکنی امام علی (ع) و پنهاندن بر شانه‌ی پیامبر (ص)

٢ ۱۹ مفهوم گزینه‌ی (۲): توصیه به خوشباشی

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: تحمل ناملایمات در راه عشق

٢ ۲۰ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۲): قرآن کتاب هدایت است.

در عبارت سؤال، به این نکته اشاره شده که قرآن آدمی را از آلوگی گناه پاکیزه می‌کند و نتیجه‌ی پاک شدن از آلوگی گناه، هدایت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ستایش زیبایی معشوق

(۳) جفاکاری، بی‌اعتنایی و قدرناشانی معشوق نسبت به عاشق

(۴) ستایش زیبایی معشوق / اعتقاد قلبی عاشقان به عشق ورزی نسبت به معشوق

٢ ۲۱ مفهوم گزینه‌ی (۲): برای شنونده‌ی قابل، یک سخن کافی است.

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: نوع دوستی و توجه به افتادگان

٤ ۲۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): میهن دوستی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) برای کسی که دل در بند وطن ندارد، همه‌جا وطن است.

(۲) توصیف پادشاه و نشاطبخشی او به ایران زمین

(۳) نایابداری وجود مادی

٣ ۲۳ مفهوم بیت سؤال: توصیه به خاموشی و رازداری عاشقانه

مفهوم گزینه‌ی (۳): تقابل عشق و خاموشی / پنهان‌نشدنی بودن راز عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تقابل عشق و زهد / نکوهش ظاهری‌بینی

(۲) توصیه به خاموشی و رازداری عاشقانه

(۴) توصیه به خاموشی

٤ ۲۴ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی (۴): توصیه به سنجیده‌گویی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) وصال موجب آرامش است.

(۲) پنهان‌نشدنی بودن راز عشق / افساگری عشق

(۳) سیری ناپذیری حرص

٢ ۲۵ مفهوم عبارت سؤال: توصیه به فروتنی

مفهوم گزینه‌ی (۲): توصیه به سرکشی / نکوهش فروتنی در برابر دشمن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) فروتنی موجب کمال است.

(۳) توصیه به نرمش در برابر دشمن زورمند

(۴) فروتنی موجب کمال است.

(۳) خداوند برای بندگان چیزی برتر از عقل تقسیم نکرده است! (این جمله و بیت رویه‌رویش هر دو بر برتری عقل و خرد تأکید دارند.)

(۴) بهترین برادران شما کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه کندا! (این جمله می‌گوید بهترین دوست، کسی است که عیب‌های انسان را به او بگوید؛ اما بیت رویه‌رو می‌گوید نباید به بدگویی و عیب‌جویی دشمنان از دوستان توجهی کرد.)

٣٧ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) «با دهان‌هایشان چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست.» آیه در نکوهش منافقان است که حرف و اعتقادشان یکی نیست؛ بنابراین: «راستگویی، مطابق بودن سخن و اعتقاد است!»

۲) «برای من در آیندگان یاد نیکو قرار بدها!» آیه بر اهمیت خوش‌نامی انسان در آینده تأکید دارد؛ بنابراین: «بر جا ماندن یاد زیبا (خوش‌نامی) نعمتی بزرگ است!»

۳) «و با آن‌ها با روشی که نیکوتراست مجلده کن!» آیه می‌خواهد با روش‌های ناپسند مجلده کنیم، اما جمله رویه‌رویش کلاً می‌خواهد مجلده نکنیم؛ «پرهیز از مجلده از خوش‌اخلاقی است!» این دو مفهومی متفاوت دارند.

۴) «و کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم!» آیه افسوس و حسرت کافران در روز قیامت را بیان می‌کند؛ بنابراین: «سرانجام کفر ورزیدن، حسرت خوردن بر گذشته است!»

■■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناسب با آن به سؤالات پاسخ بده (۴۳ - ۴۸):

تمساح حیوانی دوزیست (زمینی و آبی) است که در نزدیکی رودخانه‌ها در سرزمین‌های گرسیز زندگی می‌کند. دمای بدن تماسح با هوا تغییر می‌کند، هر گاه دمای هوا زیاد شود، دمای او پایین می‌آید؛ او شب را برای حفظ دمای بدنش در رودخانه می‌گذراند و هنگام صبح بیرون می‌آید و زیر پرتو خورشید می‌خوابد.

تمساح وقتی در آب‌ها شنا می‌کند، دمتش را تکان می‌دهد و بینی‌اش و چشم‌ش را برای زیر نظر گرفتن شکار بیرون آب می‌گذارد! اگر حیوانی بزرگ را بگیرد، او را به سرعت در آب می‌چرخاند و به تکه‌های کوچکی تقطیع‌ش می‌کند که سریع آن‌ها را می‌بلعداً و وقتی روی شکارش می‌جهد، او (شکار) می‌تواند از تماسح فرار کند، به این‌گونه که آب را در دهان او که برای دریدن باز شده وارد می‌کند و این باعث بسته شدن دهان او و گریختن طعمه می‌شود!

۴) گزینه نادرست را برای جای خالی مشخص کن:
..... «تمساح

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) در رودخانه می‌خوابد تا دمای بدنش معتدل شود! (درست است؛ در متن آمده اور برای حفظ دمای بدنش در رودخانه می‌خوابد.)

۲) بدنش برخلاف دمای هوا عمل می‌کندا (درست است؛ متن گفته اگر دمای هوا بالا برود، دمای بدن او پایین می‌آید.)

۳) روزش را زیر نور می‌گذراندا! (درست است؛ براساس متن، او شب را در رودخانه و روز را زیر نور خورشید می‌گذراند.)

۴) به کمک دمتش و بینی‌اش شنا می‌کندا (در متن آمده اور وقتی شنا می‌کند، دمتش را تکان می‌دهد، پس می‌توان گفت با کمک دمش شنا می‌کند؛ اما شنا کردنش ربطی به بینی‌اش ندارد!)

۳۱ ۲ لتعبد: باید پرسنیم؛ «لام» امر + مضارع متکلم مع الغیر

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) درک نمی‌کند (→ درک نکرده، درک نکرده است؛ لم + فعل مضارع = ماضی ساده یا ماضی نقلی منفی)

۲) نقاش (→ نقاش؛ رسامو البلد = رسامون + البلد)، برنده شده است (← برنده شده‌اند)

۳) پشیمان بود (→ پشیمان شده بود؛ كان + فعل ماضی = ماضی بعيد)

۴) ساحل‌ها (→ بندرهای؛ الموارن؛ جمع مکسر «المیناء» بندره است. «ساحل‌ها» می‌شود «الشواطئ» که جمع مکسر «الشاطئ» است.)

۵) ترجمة عبارت: سوره قوم، همان کسی است که به ضعیفان در سختی‌های روزگار کمک می‌کند.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) هیچ مشکلی در جهان قادر به ... توکل‌کننده بر خدا نیست! (واژه «مواجهه»: رویارویی) مناسب نیست؛ زیرا مشکلات با انسان توکل‌کننده به خدا رویارو می‌شوند، اما نمی‌توانند او را شکست دهند؛ پس «هزیمه»: شکست مناسب است.)

۲) مرغ مگس با حرکت دادن بال‌هایش به سرعت، ... ایجاد می‌کندا! (إنطلاقاً به حرکت در آمدن) درست نیست، بلکه «طنیناً صدایی» درست است.)

۳) پدران و مادران فرزندانشان را از ... در زندگی بازمی‌دارند! (المعروف: کار نیک درست نیست، بلکه «المنگر: کار زشت» درست است.)

۴) گزینه‌ای را که در آن فعل متعدد وجود ندارد، مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) «و ما را بر قوم کافران یاری بده (پیروز کن)!» (أنصرُنَا = فعل امر متعدد + ضمير «نا» (مفهول))

۲) «برای هر کس از شما که بخواهد جلو بیفتند یا عقب بماند!» (شاء: فعل متعدد)

۳) «و همگی به رسیمان خدا چنگ بزنید و پراکنده نشوید.» (اعتصِمُوا و لا تَنْتَرُوا» هر دو فعل لازم هستند).

۴) «و هر چه از چیزی اتفاق کنید، قطعاً خداوند به آن دانا است!» (تَنْقِيْفُوا: فعل متعدد است)

۳۵ ۱ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) خیانت بزرگی است که به کسی که سخنان تو را باور می‌کند، دروغ بگویی! (قطعاً درست است!)

۲) عاقل را از دخالت کردن در آن‌چه که نسبت به آن علمی ندارد، می‌شناسیم! (عاقل را از «دخالت نکردن» در این مسائل می‌شنناسیم!)

۳) هر کس قبل از این‌که حرف بزند فکر کند، اشتباهاش زیاد می‌شود! (زیاد نمی‌شود، کم می‌شود!)

۴) هر گاه خاطلای را که قبل از شناخته‌ای بیازمایی، رضایت بر تو فرود می‌آید! (پشیمانی بر تو فرود می‌آید!)

۳۶ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) همنشینی با دانشمندان عبادت است! (این جمله بر همنشینی با دانشمندان تأکید دارد، اما در بیت فارسی حرفي از همنشینی با دانشمندان زده نشده، صرفاً گفته همنشینت باید از تو بهتر باشد.)

۲) از اخلاق نادان، پاسخ دادن است قبل از این‌که بشنوید! (این جمله بر شنیدن کلام مخاطب تأکید دارد، اما بیت فارسی ارزش سخن گفتن را بیان کرده است.)

۳) اسم مفعول (← مصدر؛ «المَحَافِظَةُ» اینجا به معنای «حفظ کردن، محافظت کردن» مصدر از باب «مُفَاعَلَةً» است و به معنای «حفظشده، محافظت شده» نیست که اسم مفعول باشد).

■■■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۴ - ۵۰):

۳ ۴۴ گزینه صحیح را در به کارگیری عدد و محدود مشخص کن:
بررسی گزینه‌ها:

۱) أربع غرفة (← أربع غُرْفَةً؛ محدود برای اعداد سه تا ده، به صورت جمع می‌آید؛ پس «غرفة» که مفرد است، غلط است.)

۲) عشرين و خمسه (← خمسة وعشرين؛ در اعداد معطوف که در آن‌ها دو عدد با حرف «اوو» به هم عطف می‌شوند، اول یکان می‌آید و بعد دهگان.)
۳) ثلاثة عشرة طالبة درست است؛ محدود برای عدهای یازده تا نود و نه به صورت مفرد می‌آید.

۴) إنثين كباتين (← كِبَاتِينِ إِنْثَيْنِ؛ عدهای یک و دو بعد از محدود می‌آیند).
۱ ۴۵ [من] [به عنوان] مفعول را مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

۱) «سعادی» فعل امر متعدد (مفرد مؤنث مخاطب) از مصدر «مُسَاعَدَةً» و «من» مفعول است.

ترجمه: به کسی که از تو چیزی می‌خواهد که به آن نیاز دارد، کمک کن!
۲) «من» مبتدا است.
ترجمه: چه کسی مرا صدا زد وقتی در اتاق درس‌هایم را می‌خواندم؟
۳) «من» مبتدا است.

ترجمه: هر کس فعالیتی را با پشتکار انجام دهد، در آن استاد می‌شودا

۴) «ساعَدَنِي» (ساعَدَ + نون «وقایه + ی) فعل ماضی متعدد است که ضمیر «ی» مفعولش و «من» فاعلش است.

ترجمه: کسی که در درس از من قوی تر بود، به من کمک کرد!

۳ ۴۶ فعل مضارعی راکه التزامی ترجمه نمی‌شود، مشخص کن:
بررسی گزینه‌ها:

۱) در «لِتَنَسَّبَ» حرف لی به معنای «تا» است و مضارع بعد از آن التزامی ترجمه می‌شود.

ترجمه: عربها و ازهای واردشده را تغییر داده‌اند تا با زبان‌هایشان متناسب بشودوا

۲) در «فَلَيَعْرِفَ» (فَ + لِ + یعرف) حرف لی به معنای «باید» است و مضارع بعد از آن التزامی ترجمه می‌شود.

ترجمه: هر کس بخواهد در دریا وارد شود، باید شنا بلد باشد!
۳) «لا تَأْسِوْ» فعل نهی (جواب شرط) است، پس به صورت فعل نهی ترجمه می‌شود، نه مضارع التزامی.

ترجمه: هر گاه به پیروزی متمایل شدید، از رویدادهای بد نامید نشوید!

۴) «لا يَتَرَكَوا» فعل نهی (در صیغه جمع مذکور غائب) است که «لا» در آن آخر فعل مضارع را تغییر داده است (نون را از آخرش حذف کرده). فعل نهی غایب این‌گونه ترجمه می‌شود: «نباید + مضارع التزامی»

ترجمه: امیدواران به پیروزی، نباید تلاش مستمر برای آن را ترک کنند!

۲ ترجمه عبارت سؤال: «تمساح شکار را زیر نظر می‌گیرد و

«.....

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) دمای بدن با تغییر هوای تغییر می‌کندا (دمای بدن تماسح ربطی به زیر نظر گرفتن شکار نداشت)

۲) بیشتر بدنش را در آب می‌گذارد تا دیده نشود! (درست است؛ در متن آمده او وقتی شکار را زیر نظر می‌گیرد، چشم‌ها و بینی اش را بیرون آب می‌گذارد؛ یعنی همین کاری را که این گزینه می‌گوید، می‌کندا)

۳) روی آن می‌پرد و آن را سریع می‌بلعدا (اولاً پریدن و بلعیدن درباره شکار کردن تماسح بود، درباره زیر نظر گرفتن شکار نبود! ثانیاً متن اصلاً نگفته تماسح روی شکارش می‌پرد و او را سریع می‌بلعدا)

۴) آب را داخل دهانش قرار می‌دهدا (این مربوط به فرار کردن طعمه بودا)

۲ ترجمه عبارت سؤال: «طعمه چگونه از تماسح فرار می‌کند؟»

۴۰

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) دهانش را باز می‌گذارد تا آب داخلش شود! (دققت کنید فعل «تجعل» و ضمیر در «فمهَا» مؤنث‌اند و به «الفريسة» برمی‌گرددند، نه به «التمساح» که مذکور است؛ پس این حرف که طعمه دهان خودش را باز می‌گذارد، غلط است.)

۲) می‌کوشد دهان او را بینند و فرار کندا! (طعمه به همین شکل می‌تواند فرار کندا! یعنی آب را وارد دهان تماسح کند تا دهان او راکه باز شده، بینند و فرار کندا)

۳) برای خارج کردن آب از دهان باز شده او می‌کوشدا! (برای وارد کردن آب به دهانش می‌کوشدا!)

۴) به سرعت از او دور می‌شود تا او را نبلعدا! (اول باید دهان او را بینند؛ و گرنه فرصتی برای دور شدن نیست!)

۳ ترجمه عبارت سؤال: «تمساح چگونه حیوانی بزرگ را می‌خورد؟»

۴۱

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) دُمَش و بینی اش را تکان می‌دهدا (کاملاً بی ربط است!)

۲) روی طعمه‌اش می‌پردا (این ربطی به «چگونگی خوردن» ندارد.)

۳) به تقطیع (تکه‌تکه کردن) آن می‌پردازدا! (این همان شیوه تماسح برای خوردن حیوانی بزرگ است.)

۴) همراه آن در آب می‌چرخد! (همراهش نمی‌چرخدا آن را می‌چرخاند و تکه‌تکه‌اش می‌کندا.)

۴ ترجمه گذاری کامل عبارت: «إِذَا يَقِنَ عَلَى صَيْدِهِ يُمْكِنُ لَهُ الْهُرُوبُ مِنَ التَّمَسَّحِ بِحَيَّثُ يُدْخِلُ الْمَاءَ فِي فَمِهِ الْمُفْتَوِحِ لِالْأَفْرَاسِ إِمَّا يُشَبِّهُ إِغْلَاقَ فَمِهِ!»

در گزینه (۴): إغلاق ← إغلاق؛ مفعول برای فعل «يُسَبِّبُ» و منصوب

۴۳ «يَسْتَلِعُ» فعل مضارع از مصدر «إِبْلَاعٌ» در باب «إِفْتَالٍ»، یک فعل متعدد است که در متن، بعد از ترکیب وصفی نکره «قِطْعَ صَغِيرَةً» آمده و آن را توصیف کرده؛ پس جمله‌ای که ساخته، جمله وصفیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اسم الفعل الناقص و مرفوع (← خبر للفعل الناقص و منصوب؛ «مُرْتَفَعَةً» خبر برای فعل ناقص «أصْبَاثُ» و منصوب است.)

۲) مجھول (← معلوم؛ «إِنْحَضَتْ» فعل لازم است و بنابراین همواره معلوم است؛ دققت کنید که فقط فعل‌های متعددی می‌توانند مجھول شوند)، فعل الشرط (← فعل جواب الشرط؛ «إِذَا» ادات شرط، «أَصْبَحَ» فعل شرط و «إِنْحَضَتْ» فعل جواب شرط (جزای شرط) است).

۵۲ برا ساس آیه شریفه‌ی «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا غَفُورًا» سپاسگزاری و یا ناسپاسی انسان در برابر نعمت هدایت الهی (هدایة السَّبِيلَ) است و نتیجه‌ی اختیار، برگزیدن راه رستگاری و دوری از شقاوت است.

۵۳ دقت کنید؛ دوری از جهل و ندانی، مربوط به سرمایه‌ی عقل است (رد گزینه‌های ۲) و (۳).

۵۴ آیه‌ی «وَ مَا هَذِهِ الْخَيَاةُ الدُّنْيَا ...» در مقایسه‌ی دنیا و آخرت، دنیا را «لَهُوَ وَ لَعِبٌ» و آخرت را «الْحَيَاةُ» معرفی می‌کند و حدیث «الْتَّائِسُ نِيَامٌ، قَادِّاً مَا تَوَا، إِنْتَهِوَا» مرگ را عامل بیداری انسان می‌داند.

۵۵ آیه‌ی ۹ سوره‌ی مبارکه‌ی فاطر اشاره به امکان معاد، یعنی اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت دارد.

۵۶ حضرت علی (ع) در راه بازگشت از جنگ صفين به قبرستانی رسیدند، در این هنگام رو به قبرها کردند و فرمودند: «... ای آرمیدگان در خاک، ای اهل غربت و تنهایی، ای فرورفتگان در وحشت، شما در رفتن بر ما پیشی گرفتید و ما زی شما می‌اییم و به شما ملحق می‌شویم، اما خانه‌هایی که از خود به جا گذاشتید، پس از شما در آن مسکن گزیدند، همسروانتان ازدواج کردند و اموالتان میان وارثان تقسیم شد...»، باید دقت کنیم بخش اول همه‌ی گزینه‌ها صحیح است و همچنین این سخن امام علی (ع) را با سخن امام صادق (ع) در همان صفحه اشتباه نکنیم.

۵۷ پرخی آیات و روایات از شهادت اعضای بدن انسان باد می‌کنند، بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می‌خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارح آن‌ها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند. (مربوط به حضور شاهدان و گواهان از وقایع مرحله‌ی دوم قیامت)

۵۸ پاسخ قطعی خداوند این است که آیا در دنیا به اندازه‌ی کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می‌خواست به راه راست آید؟ ممکن است آن‌ها (علم الهی)، اگر به دنیا بازگردید، همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.

آتش جهنم حاصل عمل خود انسان‌هاست، یعنی تجسم اعمال یا صورت حقیقی اعمال خود انسان‌هاست، نه صورت یا نتیجه‌ی طبیعی عمل.

۵۹ از امیرالمؤمنین علی (ع) پرسیدند: «زیرک‌ترین انسان کیست؟»

فرمود: «کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.» و از رسول خدا (ص) پرسیدند: «با هوش ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟» فرمود: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»

۶۰ یکی از ویژگی‌های مؤمنان دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خداوند است. «وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُ حَبَّاً لِّلَّهِ» و هر کس که خدا را دوست دارد، از فرامین او تبعیت می‌کند، خداوند نیز او را دوست دارد و گناهانش را می‌بخشد: «قُلْ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْبُونَ اللَّهَ فَأَتَيْعُونِي يَحِبِّكُمُ اللَّهُ وَ يَقْرِئُ لَكُمْ دُنْوِيْكُمْ»

۴۷ نائب فاعلی را که مضاف است، مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «تُرْجَعُ» فعل مجهول و «الْأُمُورُ» نائب فاعلش است که مضاف نیست.

ترجمه: خداوند تو انا همان کسی است که همه امور به او بازگردانه می‌شوند!

(۲) «يَرْزَقُ» فعل مجهول و «الشَّهَداءُ» نائب فاعلش است که موصوف است، نه مضاف.

ترجمه: شهادای ارجمند نزد پورودگار بسیار روزی دهنده‌شان روزی داده می‌شوند!

(۳) «سَبَيْعَتُ» فعل مجهول و «إِخْوَةُ» نائب فاعلش است که به ضمیر «ي» اضافه شده، پس مضاف است.

ترجمه: برای ادامه تحصیل، برادران به خارج فرستاده خواهند شد!

(۴) «عَقِدَتُ» فعل مجهول و «شَرَاكَةُ» نائب فاعلش است که موصوف است، نه مضاف.

ترجمه: میان من و دوستم، شراکتی تجاری بسته شد!

۴۸ گزینه نادرست را در تعداد اسم‌های مبنی مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «كَيْفٌ»، «نَا» (در آن)، «كَمٌ» (در جنگکم) و «هَذَا»: چهار اسم مبنی

(۲) «هَا» (در ذاتها)، «هِيِ» و «هَذِهِ»: سه اسم مبنی

(۳) «يِتَّهَ» + نون وقایه + ي و «ه» (در ذکره) : دو اسم مبنی

(۴) «مَتِّي» و «نَا» (در إِنَّا) دو اسم مبنی؛ پس «يِكَ» غلط است.

۴۹ گزینه‌ای را که در آن مبتدا نیست، مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «تعَامِلُ» مبتدا و «يَدَلٌ» خبر است.

ترجمه: تعامل تو با مردم بر انداره عقلت دلالت دارد!

(۲) «هِيِ» مبتدا و «في الخطَرِ» خبر است.

ترجمه: کلاغ به حیوان‌ها هشدار می‌دهد، وقتی آن‌ها در خطر هستند!

(۳) این گزینه یک جمله فعلیه است و مبتدا ندارد. «بعد كتابة الواجبات» قبل از فعل «سَتَسْتَطِيعُونَ» آمده و زمان وقوع آن را بیان کرده است.

ترجمه: پس از نوشتن تکاليف، خواهید توانست مسابقه را مشاهده کنید!

(۴) «حَدِيقَةُ» مبتدا و «في مدِينَةٍ» خبر است؛ دقت کنید که این جا مبتدا مؤخر شده (بعد از خبر آمده) و خبر مقدم شده است (قبل از مبتدا آمده است).

ترجمه: در شهر ما باغ وحشی هست که معمولاً مسافران از آن دیدار می‌کنند

۵۰ در گزینه (۲)، «سراجاً» خبر برای فعل ناقص «سَتَكُونُ» و منصوب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قادرون (← قادرین؛ جمع مذکر سالم از « قادر»، خبر برای فعل ناقص «لَيْسُ» و منصوب به «ياء»)

(۳) مُسْتَعِدُونَ (← مستعدین؛ جمع مذکر سالم از « مُسْتَعِدَةُ»، خبر برای فعل ناقص «أَصْبَحَنَا» و منصوب به «ياء»)

(۴) فَرِحَانِ (← فَرِحَانِ؛ مثنای مذکر از « فَرِحَ»، خبر برای فعل ناقص «لا تَصِيرَانَ» و منصوب به ياء)

دین و زندگی

۵۱ تعبیر «قَعِدَنَ اللَّهُ» در آیه شریفه‌ی «مَنْ كَانَ يَرِيدُ تَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنَّدَ اللَّهِ تَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ» این مفهوم را می‌رساند که انسان می‌تواند از بهره‌ها و نعمت‌های دنیوی استفاده کند و آن را وسیله‌ای برای رسیدن به آخرت (زندگی اخروی) قرار دهد.

۶۹ ۲ این آیه اشاره به دوران پس از رحلت دارد که چگونه وظیفه خویش را انجام می‌دهند و سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت کسانی هستند که ثابت قدم‌اند و دچار تزلزل در عقیده نشدنند.

۷۰ ۱ در زمان امام صادق (ع) ناخشنودی نسبت به دستگاه بنی‌امیه به اوج رسیده بود به همین جهت امام صادق (ع) مبارزه‌ی خود را علیه ترکرد و حتی قیام زیدین علی، عمومی خود را تأیید نمودند و امام صادق (ع) در تمام دوران امامت خود جهاد علمی امام باقر (ع) را ادامه داد و هزاران شاگرد در رشته‌های مختلف معارف اسلام تربیت کرد و با شهادت امام رضا (ع) مرحله‌ی بسیار سختی برای شیعیان و علویان پدید آمد. به طوری که حتی ارتباط عumولی و رفت و آمد به خانه‌ی امام جواد (ع) نیز مشکل شد. (دقیقت داشته باشید با شهادت امام رضا (ع) این مرحله‌ی سخت به وجود آمده است، پس این مرحله مربوط به دوران امام جواد (ع) است).

۷۱ ۳ تغییر مسیر جامعه‌ی مؤمن و فداکار عصر پیامبر اکرم (ص) به جامعه‌ای راحت‌طلب، تسليم و بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم (ص) که باعث شد مشکلات زیادی را برای ائمه‌ی اطهار (ع) به وجود آورد و نتوانند مردمان آن دوره را با خود همراه کنند، هر دو مربوط به تبدیل حکومت عدل نبیوی به سلطنت از چالش‌های عصر امامان (ع) است.

۷۲ ۲ در هدف «فراهم شدن زمینه‌ی رشد و کمال» این است که در جامعه‌ی مهدوی زمینه‌های رشد و تکامل همه‌ی افراد فراهم است، انسان‌ها بهتر می‌توانند خدا را بندگی کنند (تعبدوتی).

۷۳ ۲ همبستگی اجتماعی، کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد (وحدت و همبستگی اجتماعی)، برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا، اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان ضروری است، ما باید بتوانیم به گونه‌ای عمل کنیم که بیش ترین ضربه را به مستکبران و نقشه‌های تفرقه‌افکانه‌ی آنان بزنیم و خود کمترین آسیب را ببینیم (افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی).

۷۴ ۱ خداوند جایگاه ما انسان‌ها را در خلقت، در این آیه بیان می‌کند: «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم». و این آیه مؤید «شناخت ارزش خود و نفوذختن خویش به بهای اندک» از راه‌های تقویت عزت نفس است.

۷۵ دقت گنید؛ عبارت: «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» به همین موضوع اشاره دارد، ولی آیه‌ی قرآن نیست، بلکه حدیث قدسی است.

۷۶ ۳ موضوع گزینه‌ی (۳) از این آیه برداشت نمی‌شود، بلکه از آیه‌ی «و من آیاتیه آن حلقَ لَكُمْ مِنْ أَنْقَسْكُمْ أَزْوَاجًا يَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مُودَةً وَ رَحْمَةً ... وَ ازْنَانَهُمْ خَدَا آنَّ اسْتَ كَه هَمْسَرَانِي از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آن‌ها آرامش یابید و میان شما دوستی و رحمت قرار داد ...» دریافت می‌گردد.

زبان انگلیسی

۷۷ ۳ هرگز به آفریقا نرفته‌ام، ولی چند بار به آمریکای جنوبی رفته‌ام. توضیح: از "never" (هرگز) می‌توانیم به همراه فعل حال کامل مثبت (در این مورد "have visited") استفاده کنیم تا فعل حال کامل از نظر معنایی منفی شود، ولی "ever" در جملات حال کامل منفی یا سؤالی کاربرد دارد. دقت گنید: برای تجربیات سفر در گذشته از فعل حال کامل "have/had been" استفاده می‌شود، نه "have/has gone".

۶۰ ۲ در موارد «الف» و «د» فرد مکلف نباید روزه بگیرد و نمازش هم شکسته است.

در مورد «الف» کسی که قبل از ظهر به مسافت برود و به حد ترخص (چهار فرسخ) برسد، نباید روزه بگیرد.

در مورد «د» سفر بر مکلف واجب بوده، اگر واجب نباشد، نماز کامل و روزه هم باید بگیرد. در موارد «ب» و «ج» فرد مکلف باید روزه بگیرد، یعنی مسافر به شهری می‌رسد که قبل از ظهر رسیده و نیت می‌کند بیش از ده روز بماند، در صورتی که قبل از رسیدن به آن مکان چیزی نخورده و یا نیاشامیده باشد، باید روزه بگیرد، در غیر این صورت نباید روزه بگیرد، با توجه به قید «قطعاً» این مورد رد می‌شود و کسی که برای کار حرام سفر کرده باشد هم مسافر به حساب نمی‌آید که باید نماز را کامل بخواند و روزه را نیز بگیرد.

۶۱ ۱ اولویت آراستگی در زمان عبادت مهم‌تر است، تکرار دائمی نماز در شباه روز، این آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و باصفاً می‌سازد و امام صادق (ع) می‌فرمایند: «لباس نازک و بدن نما پوشید، زیرا چین لباسی نشانه‌ی سستی و ضعف دین است».

۶۲ ۱ ادعای خانه‌نشینی کردن زنان و سلب آزادی آنان با نگاه قرآن و سیره‌ی پیشوایان دین ناسازگار است، مانند ستایش عفت حضرت مريم (س) در معبدی که همگان، چه زن و مرد، به پرستش می‌آیند توسط قرآن کریم که پاسخ سؤال «آیا حجاب زنان، موجب سلب آزادی و کاهش حضور آنان در جامعه می‌شود؟» است و این‌که نقاشان مسیحی، به خصوص نقاشان قدیم‌تر، تصویر حضرت مريم (س) را با پوشش و حجاب کامل می‌کشیدند، اشاره به سؤال «آیا حجاب اختصاص به ما مسلمانان دارد؟» دارد.

۶۳ ۴ امام کاظم (ع) به شاگرد برجسته‌ی خود هشام بن حکم، فرمود: «ای هشام خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آن‌که بندگان در پیام الهی تعقل کنند ... و آن‌کس که عقلش کامل‌تر (اکمل) است (علت)، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است. (معلوم)»

۶۴ ۳ قرآن کریم می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نمی‌مودند، مگر پس از آن‌که به حقانیت آن آگاه شدن، آن هم به دلیل رشك و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

۶۵ ۳ سخن امام باقر (ع) درباره‌ی «جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن کریم» است و روشن است که منظور از آن‌چه مورد نیاز است، نیازهای مربوط به برنامه‌ی زندگی و هدایت انسان‌های است، یعنی همان نیازهایی که پیامبران به خاطر آن‌ها فرستاده شده‌اند.

۶۶ ۳ اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه، همان ولایت ظاهری است و براساس آیه‌ی شریفه‌ی «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رَسُولًاٰ إِلَيْنَاهُنَّا بِالْبَيِّنَاتِ ... لِيَقُولَمْ إِلَيْهِنَّا بِالْقِسْطِ» یکی از اهداف ارسال پیامبران با دلایل روشن این است که مردم جامعه‌ای بر پایه‌ی عدل بنانند، نه پیامران.

۶۷ ۲ نتیجه‌ی تمسک به قرآن و عترت گمراه نشدن است (آن ۷۷لوا) و ویژگی قرآن و اهل بیت (ع) این است که هرگز از هم جدا نمی‌شوند (آن ۷۷تفرقاً).

۶۸ ۴ در این حدیث مطرح شده است که حضرت علی (ع) دروازه‌ی شهر علم (شهر علم یعنی پیامبر (ص)) معرفی شده است، یعنی راه رسیدن (وصول) به علم پیامبر (ص) بهره‌مندی از علم امام علی (ع) است.

۸۶ **۴** او در طول فعالیت خیرخواهانه‌اش برای افراد زیادی در شهرهای منطقه شناخته شده بود و در بین همه بسیار محبوب بود.

- (۱) ذهنی؛ روحی
- (۲) پیوسته؛ مدام
- (۳) عمومی، همگانی
- (۴) محبوب، پرطرفدار

۸۷ **۳** در سبیری [هوا] می‌تواند آن قدر سرد شود که رطوبت داخل تنفس شخص منجمد می‌شود و در واقع هنگامی که به صورت کریستال‌های بین به زمین فرو می‌ریزد، می‌تواند شنیده شود.

- (۱) عجیقاً، به شدت
- (۲) به لحاظ جسمی؛ از نظر فیزیکی
- (۳) در واقع، در حقیقت
- (۴) با قوت؛ به شدت

اصطلاح «فناوری اطلاعات» یا IT به اختصار، برای توصیف فناوری‌هایی که اطلاعات را مدیریت، ذخیره [و] پردازش می‌کنند و [آن‌ها را] می‌فرستند یا انتقال می‌دهند، مورد استفاده قرار می‌گیرد. وقتی مردم در مورد IT صحبت می‌کنند، معمولاً منظور [شان] استفاده از رایانه‌ها برای ذخیره و انتقال اطلاعات است. اما رادیو، تلویزیون، تلفن‌ها، دستگاه‌های فکس و دستگاه‌های پخش DVD نیز نمونه‌های از فناوری اطلاعات هستند. از زمانی که انسان‌ها تصاویر و نوشتن را توسعه دادند، فناوری اطلاعات در برخی آشکال وجود داشته است، در حالی که اختراعات بعدی مانند چاپ، اطلاعات را به صورت گسترش‌تری در دسترس قرار داد. فناوری اطلاعات نوین مبتنی بر الکترونیک است؛ حجم زیاد اطلاعات، از جمله تصاویر و صداها می‌توانند به عنوان سیگنال‌های (علامت‌های) الکتریکی ذخیره شوند و به هر جایی در جهان انتقال یابند. فناوری اطلاعات در همهٔ بخش‌های زندگی ما از مدارس و بیمارستان‌ها گرفته تا خرید مورد استفاده قرار می‌گیرد. تأثیر آن بسیار زیاد بوده است، [و] جهان را حقیقتاً [به] یک «دهکده‌ی جهانی» [تبديل] کرده است.

۸۸ **۴** توضیح: یکی از کارکردهای مصدر با "to" که در این تست مدنظر است، هدف و مقصد انجام فعل است.

دقت کنید: "information" (اطلاعات) در زبان انگلیسی غیرقابل شمارش است؛ بنابراین نه جمع می‌شود و نه حرف تعريف "an" می‌گیرد.

۸۹ **۴** توضیح: اصلی‌ترین کاربرد زمان حال کامل (have/has + p.p.) که در این تست نیز مدنظر است، برای بیان فعلی است که در گذشته شروع شده و تاکنون به صورت پیوسته یا متناوب ادامه داشته است.

۹۰ **۳**

- (۱) نمادین، سمبولیک
- (۲) احتمالی، محتمل
- (۳) موجود، در دسترس
- (۴) متعادل، متوازن

۹۱ **۲**

- (۱) عمیق، گود
- (۲) گسترده، پهناور؛ فراوان، زیاد
- (۳) سریع، تند

۹۲ **۲**

توضیح: فعل "use" (استفاده کردن، مورد استفاده قرار دادن) در این جا جزء افعال متعدد است و به مفعول نیاز دارد. با توجه به این‌که مفعول این فعل (information technology) (پیش از جای خالی قرار گرفته است، این فعل را به صورت مجھول نیاز داریم. در بین گزینه‌ها تنها گزینه‌ی (۲) دارای ساختار مجھول است.

۷۷ **۱** اگر اتفاق خوبات را تمیز نکنی، مادرت به تو اجازه نخواهد داد تا امشب به سینما بروی.

توضیح: با توجه به کاربرد فعل حال ساده (don't clean) در بند شرط، جمله‌ی شرطی از نوع یک است و در بند جواب شرط به فعل آینده‌ی ساده (در این مورد "will not / won't allow") نیاز خواهیم داشت.

دقت کنید: بعد از "allow" (اجازه دادن به) ابتدا مفعول (در این جا ضمیر مفعولی "you") و سپس فعل دوم به صورت مصدر با "to" به کار می‌رود.

۷۸ **۳** امروز فروشگاه حراج بزرگی دارد. بیشتر لپ‌تاپ‌ها حداقل ۲۵٪ ارزان‌تر از دیروز هستند.

توضیح: با توجه به این‌که در این تست بین قیمت دو بازه‌ی زمانی مختلف مقایسه صورت گرفته است، در جای خالی به صفت تفضیلی نیاز داریم که شکل مناسب آن را در این تست در گزینه‌ی (۳) داریم.

۷۹ **۱** پرواز سمیرا از ونکوور بیشتر از ۱۱ ساعت طول کشید. لابد بعد از چین پرواز طولانی‌ای خیلی خسته است. ممکن است ترجیح دهد امشب در خانه بماند و مقداری استراحت کند.

توضیح: برای استنتاج و نتیجه‌گیری منطقی و در واقع حدس خیلی قوی بر مبنای نشانه‌های موجود و در زمان حال و آینده از "must" استفاده می‌کنیم. **دقت کنید:** اگر حدس این‌قدر قوی نباشد، برای آن در زمان حال و آینده از "may" یا "might" استفاده می‌شود.

۸۰ **۴** اعتیاد [به] تنباکو [برای] جامعه‌ی ما در مراقبت پزشکی هم برای سیگاری‌ها و هم آن‌هایی [گه] اطرافشان [هستند] هزینه‌ی زیادی دارد.

- (۱) فرهنگ
- (۲) سبک زندگی
- (۳) کارکرد، عملکرد
- (۴) جامعه، اجتماع

۸۱ **۱** گزارش شده [گه] تعدادی کشتی و هواپیما پس از وارد شدن به ناحیه‌ای تحت عنوان مثلث برمودا در اقیانوس اطلس به نحو مرموزی ناپدید شده‌اند.

(۱) ناپدید شدن؛ محو شدن

(۲) جدا کردن، مجزا کردن

(۳) شناسایی کردن، شناختن

(۴) به خطر اندختن

۸۲ **۱** در حال حاضر ما فقط چهار کانال تلویزیونی وجود دارد که محتوای هم‌چون سرگرمی، خبر و ورزش را پخش می‌کنند.

- (۱) تفریح، سرگرمی
- (۲) توسعه؛ پیشرفت
- (۳) یهود؛ پیشرفت

۸۳ **۲** تخلیل و خلاقیت والت دیزی نتیجه به تولید تعدادی فیلم اینیمیشن فوق العاده شد.

- (۱) توضیح، شرح
- (۲) تخلیل، قدرت تخلیل
- (۳) تغییر، دگرگونی؛ نوسان
- (۴) پیشنهاد؛ اشاره

۸۴ **۴** حق کودکان برای بازی کردن رشد جسمانی و روانی سالم آن‌ها را بهبود می‌بخشد و جوامع نیرومندتری را می‌سازد.

- (۱) پیشرفت
- (۲) موجود، در دسترس
- (۳) سالم؛ تندرنست
- (۴) پرانرژی

۸۵ **۳** بینایی رو به و خامت، مانع از دیدن آسان صفحه‌ی نمایشگر می‌شود و اخیراً با کمک عینک [طبی] مطالعه می‌کند.

- (۱) درگیر کردن؛ مستلزم ... بودن
- (۲) در نظر گرفتن؛ لحاظ کردن

(۳) مانع ... شدن، پیشگیری کردن از

- (۴) اندازه‌گیری کردن، اندازه‌گرفتن

۹۵ ۱ کاربرد هلیکوپترها در دهه‌های گذشته چگونه گسترش یافته است؟

- (۱) آن‌ها به نحو گستردگی برای اهداف مختلف استفاده شده‌اند.
- (۲) آن‌ها جای جت‌های پروازکننده در ارتفاع را می‌گیرند.
- (۳) آن‌ها عمدتاً برای فعالیت امداد و نجات استفاده می‌شوند.
- (۴) آن‌ها در حال حاضر انحصاراً برای پروژه‌های تجاری استفاده می‌شوند.

۹۶ ۴ ثابت شده است [که] هلیکوپترها تحت چه شرایطی کاملاً ضروری هستند؟

- (۱) برای حمل و نقل مسافری برون‌مرزی
- (۲) برای پروازهای [دارای] ارتفاع بسیار زیاد
- (۳) برای حمل و نقل سریع
- (۴) برای مأموریت اورژانسی به محل‌های غیرقابل دسترس برای سایر انواع وسایل نقلیه‌ی پرنده

دو راه اصلی برای مشاهده‌ی رشد (پیشرفت) وجود دارد: یکی به عنوان محصول [و] دیگری به عنوان فرآیند. افراد معمولاً رشد را به عنوان یک نتیجه یا محصول خارجی که می‌تواند به آسانی شناسایی و اندازه‌گیری شود، در نظر گرفته‌اند. کارگری که ارتقا می‌باید، دانش آموزی که نمرا تش پیشرفت می‌کند، [فرد] خارجی‌ای که زبان جدیدی را یاد می‌گیرد؛ همه‌ی این‌ها نمونه‌های افرادی هستند که نتایج قابل اندازه‌گیری‌ای برای نشان دادن تلاش‌هایشان دارند.

در مقابل، شناسایی فرآیند رشد (پیشرفت) بسیار دشوارتر است، زیرا بر حسب تعریف [آن] متوجه می‌شویم که [آن] یک مسیر [زنگی] است، نه نشانه‌ها یا علامت‌هایی مشخص در طول مسیر. این فرآیند، خود مسیر (خط) نیست، بلکه بیش تر تمايلات و احساسات، [و] احتیاط و شجاعتی است [که] افراد در حال مواجه شدن با تجربیات جدید و موانع غیرمنتظره دارند. در این فرآیند، مسیر [زنگی] حقیقتاً هرگز به پایان نمی‌رسد؛ همیشه راه‌های جدیدی برای تجربه‌ی این جهان، ایده‌های جدیدی برای امتحان کردن [و] چالش‌های جدیدی برای پذیرفتن وجود دارد.

به منظور رشد کردن [و] برای رفتن (سفر) به راه‌های جدید، مردم باید تمايل به پذیرش رسیک، مواجه شدن با ناشناخته‌ها و پذیرفتن این امکان که آن‌ها در ابتدا ممکن است شکست بخورند را داشته باشند. چگونگی دیدن خودمان به عنوان مایه‌ی که راه [های] جدید زیستن (بودن) را امتحان می‌کند، برای توانایی ما جهت رشد (ترقبی) ضروری است. آیا ما خودمان را سریع و کنچکاو می‌دانیم؟ اگر چنین [باشد]، پس ما اغلب بیش تر خطر می‌کنیم و در مقابل تجربیات ناشناخته دارای دید بازتری هستیم. آیا ما فکر می‌کنیم [که] خجالتی و مردد هستیم؟ پس احساس که روزی ما می‌تواند باعث تردید (بی میلی) ما شود [و] موجب شود [به] آرامی حرکت کنیم و تا زمانی که بدانیم زمین امن است، قدمی برنداریم. آیا ما فکر می‌کنیم که برای سازگاری با تغییر، گند هستیم یا این‌که به اندازه‌ی کافی برای مقابله با یک چالش جدید، باهش نیستیم؟ پس ما احتمالاً نقش منفعل تری را می‌گیریم یا [این که] کلاً تلاش نمی‌کنیم.

۹۷ ۱ کدام‌یک از نمونه‌های زیر ممکن است در دید مردم به عنوان

رشد شخصی در نظر گرفته شود؟

- (۱) شخصی که عادت سیگار کشیدن خودش را ترک کرده است
- (۲) شخصی که در کارش تلاش‌های زیادی انجام داده است
- (۳) شخصی که شیفتگی یادگیری هر چیز جدیدی است
- (۴) زن جوانی که تلاش کرده است تا معین کند در مسیر [زنگی‌اش] کجا است

بشر قرن‌ها آرزوی دستیابی به پرواز عمودی را داشته است. در [سال] ۴۰۰ میلادی، کودکان چینی با یک اسباب بازی پنکه‌مانند که به طرف بالا می‌چرخید و در هنگام توقف چرخش به زمین می‌افتاد، بازی می‌کردند. لئوناردو دا وینچی اولین دستگاه مکانیکی با عنوان «هلیکس» را طراحی کرد که قادر بود پسر را مستقیماً به سمت بالا ببرد، اما [آن] فقط یک طرح بود و هرگز مورد آزمایش قرار نگرفت.

آرزوی دیرینه سرانجام در [سال] ۱۹۴۰ زمانی که یک مهندس روس وسیله‌ی نقلیه‌ی پرنده‌ای با ظاهری عجیب از لوله‌گذاری فولادی همراه با یک پروانه‌ی چرخشی در بالا [ای آن] را خلبانی کرد، تحقق یافت. آن به صورت نامناسب و عمودی از نقطه‌ی شروع به هوا صعود می‌کرد، چند پا بالای زمین در هوا معلق بود، یکوری و او رونه می‌رفت و سپس به زمین باز می‌گشت. این وسیله‌ی نقلیه هلیکوپتر نامیده شد.

تخیلات برانگیخته شدند. بشر آرزوی رفتن به سر کار در هلیکوپترهای شخصی خودش را داشت. مردم پیش‌بینی کردند که وسایل نقلیه‌ی پرواز عمودی، میلیون‌ها مسافر را حمل خواهند کرد، [درست] همان طور که خطوط هوایی امروزی انجام می‌دهند. چنین انتظارات خارق‌العاده‌ای (خیالی‌ای) محقق نشدند. اکنون هلیکوپتر، به یک دستگاه بسیار سودمند تبدیل شده است. آن در مأموریت‌های نظامی، [با] حمل گروه سربازان، اسلحه‌ها و ابزارهای راهبردی [از] جایی که سایر وسایل نقلیه‌ی هوایی نمی‌توانند بروند، تفوق یافته است. شرکت‌ها از آن‌ها به عنوان دفاتر هواپرداز استفاده می‌کنند، بسیاری از مناطق کلان شهری از آن‌ها در کار پلیسی استفاده می‌کنند، شرکت‌های ساختمانی و درخت‌بری آن‌ها را در راه‌های سودمند مختلفی به کار می‌گیرند، مهندسان از آن‌ها برای انتخاب موقعیت و نقشه‌برداری استفاده می‌کنند و شرکت‌های نفتی آن‌ها را به عنوان بهترین راه برای دسترسی پذیر ساختن ایستگاه‌های ساحلی و کاری دوردست برای خدمه و تدارکات مورد استفاده قرار می‌دهند. هر مأموریت اورژانسی به یک مکان صعب‌الوصول، برای یک هلیکوپتر وظیفه‌ای محتمل است. آن‌ها هم‌چنین برای رساندن مردم از این طرف به آن طرف شهر، پرواز به فرودگاه‌ها و [پرواز] از [فرودگاه‌ها]، کمک در کار امداد و نجات و کمک در جست‌وجوی افراد گم شده یا تحت تعقیب، مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

۹۳ ۲ وقتی هلیکوپترها ابتدا عرضه شدند مردم انتظار داشتند که

۱) خطوط هوایی امروزی در نهایت توسط هلیکوپترها جایگزین شوند

۲) هلیکوپترها روزی بتوانند تعداد زیادی از افراد را از محل [دیگر] جایه‌جا کنند

۳) تخیلات برانگیخته شده توسط مهندس روس در آینده به حقیقت پیوندد

۴) توقعات خیالی آن‌ها در مورد هلیکوپترها بتوانند توسط خطوط هوایی امروزی محقق شوند

۹۴ ۲ طبق متن، هلیکوپترها با کمک کار می‌کنند.

۱) ترکیبی از ابزارهای چرخشی در جلو و در بالا

۲) یک ابزار چرخشی در سمت بالا

۳) یک ابزار چرخشی در مرکز هلیکوپتر و بقیه در هر انتهای

۴) یک پروانه‌ی چرخشی در زیر برای بلند کردن هلیکوپتر

عبارت گویای مورد نظر را A فرض می‌کنیم:

$$\begin{aligned} A \times \left(1 - \frac{2}{x^4 + x^2}\right) &= 1 + \frac{2}{x^2} \Rightarrow A = \left(1 + \frac{2}{x^2}\right) \div \left(1 - \frac{2}{x^4 + x^2}\right) \\ &= \frac{(x^2 + 2)}{x^2} \div \frac{(x^4 + x^2 - 2)}{x^4 + x^2} = \frac{x^2 + 2}{x^2} \times \frac{x^4(x^2 + 1)}{(x^2 - 1)(x^2 + 2)} \\ &\Rightarrow A = \frac{x^2 + 1}{x^2 - 1} \end{aligned}$$

۱ ۱۰۵

$$(x-2)^3 = x^3 - 2 \Rightarrow x^3 - 6x^2 + 12x - 8 \Rightarrow x^3 + 2 = 0$$

$$\Rightarrow -6x^2 + 12x - 8 = 0 \quad \div(-6) \rightarrow x^2 - 2x + 1 = 0$$

 $\Rightarrow (x-1)^2 = 0 \Rightarrow x = 1$ (ریشه‌ی مضاعف)

معادله دارای دو ریشه‌ی برابر ۱ است، پس تفاضل ریشه‌ها برابر صفر می‌باشد.

۱ ۱۰۶

۴ ۱۰۷

$$4x^2 + 4mx - m + 3 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (4m)^2 - 4(4)(-m + 3) = 0$$

$$\Rightarrow 4m^2 + 16m - 48 = 0 \quad \div 4 \rightarrow m^2 + 4m - 12 = 0$$

$$\Rightarrow (m-2)(m+6) = 0 \Rightarrow m = 2, -6$$

$$x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow \begin{cases} m=2 \Rightarrow x = \frac{-2m}{\lambda} = \frac{-m}{4} = -\frac{1}{2} & \text{(غیر)} \\ m=-6 \Rightarrow x = \frac{-2m}{\lambda} = \frac{12}{4} = \frac{3}{2} & \text{(غیر)} \end{cases}$$

۳ ۱۰۸

$$mx^2 + 4x + m - 1 = 0 \quad \xrightarrow{x=-2} 4m - 14 + m - 1 = 0$$

$$\Rightarrow 5m - 15 = 0 \Rightarrow 5m = 15 \Rightarrow m = \frac{15}{5} = 3$$

$$x_1 x_2 = \frac{c}{a} = \frac{m-1}{m} = \frac{x_1 = -2}{m=3} \rightarrow -2x_2 = \frac{3-1}{3} = \frac{2}{3} \Rightarrow -2x_2 = \frac{1}{3}$$

$$x_2 = \frac{1}{-2} = -\frac{1}{2}$$

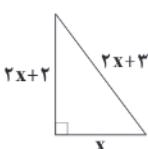
$$(2x+3)^2 = (2x+2)^2 + x^2 \quad ۲ ۱۰۹$$

$$\Rightarrow 4x^2 + 12x + 9 = 4x^2 + 8x + 4 + x^2$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x - 5 = 0 \Rightarrow (x+1)(x-5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = -1 & \text{(غیر)} \\ x = 5 & \text{: ابعاد مثلث} \end{cases} \Rightarrow 5, 12, 13$$

$$\Rightarrow 5 + 12 + 13 = 30 \quad \text{محیط}$$

۴ ۱۱۰

$$\frac{x^2 - 4x}{x^2 - 3x + 2} + \frac{x+2}{1-x} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 4x}{(x-1)(x-2)} + \frac{x+2}{-(x-1)} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 4x - (x-2)(x+2)}{(x-1)(x-2)} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 4x - x^2 - 4}{(x-1)(x-2)} = 4 \Rightarrow \frac{-4(x-1)}{(x-1)(x-2)} = 4 \Rightarrow \frac{-4}{(x-2)} = 4$$

$$\Rightarrow -(x-2) = 1 \Rightarrow x-2 = -1 \Rightarrow x = 2-1 = 1$$

$x = 1$ مخرج کسر دوم را صفر می‌کند، بنابراین قابل قبول نیست، پس معادله جواب ندارد.

۲ ۹۸ در دید نویسنده فردی که رشد شخصی را به عنوان یک فرآیند

در نظر می‌گیرد.

(۱) قطعاً در بالا رفتن از نردنban اجتماعی موفق خواهد شد

(۲) با مشکلاتی مواجه خواهد شد و چالش‌هایی را بر عهده خواهد گرفت

(۳) هدف بالایی در نظر خواهد گرفت و هر بار به هدفش خواهد رسید

(۴) هر بار نتایج قابل اندازه‌گیری را کسب خواهد کرد

۴ ۹۹ کلمه‌ی "confront" (مواجه شدن با، رو به رو شدن با) در

پاراگراف سوم نزدیکترین معنی را به "face" دارد.

(۱) متوجه شدن

(۲) تشخیص دادن، فهمیدن

(۳) عوض کردن؛ عوض شدن

(۴) مواجه شدن با، رو به رو شدن با

۳ ۱۰۰ نویسنده برای رشد شخصی موافقت نخواهد کرد که شخص باید

(۱) در مورد فرصت‌های بیشتر کنجدکاو باشد

(۲) به ترس‌ها و تردیدهای درونی بپردازد

(۳) فقط بر روی نتایج قابل اندازه‌گیری تمکز کند

(۴) نسبت به تجربیات جدید دارای دید باز باشد

ریاضی و آمار

۲ ۱۰۱

$$(a+b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab \quad \frac{a+b=\gamma}{ab=\lambda} \rightarrow \gamma^2 = a^2 + b^2 + 2(\gamma)$$

$$\Rightarrow a^2 + b^2 = 36 - 14 = 22 \quad (*)$$

با فرض $a > b$ داریم:

$$(a-b)^2 = \underbrace{a^2 + b^2 - 2ab}_{(*)} = 22 - 2(\gamma) = 22 - 14 = 8$$

$$a > b \rightarrow a - b = \sqrt{\lambda} = 2\sqrt{2}$$

۳ ۱۰۲

$$\begin{aligned} &\text{اتحاد مذووج} \\ &a(a^2 - 4) - 3a - 6 = a(a-2)(a+2) - 3(a+2) \\ &\text{فاکتور از } (-3) \\ &\frac{(a+2)(a(a-2)-3)}{(a+2)} = (a+2) \underbrace{(a^2 - 2a - 3)}_{\text{اتحاد جمله مشترک}} \\ &= (a+2)(a-3)(a+1) \end{aligned}$$

با توجه به سطر ششم مثلث خیام داریم:

۱ ۱۰۳ ۱: سطر ششم

$$\begin{aligned} \left(\frac{1}{x} + 2\sqrt{x}\right)^5 &= \left(\frac{1}{x}\right)^5 + 5\left(\frac{1}{x}\right)^4 (2\sqrt{x}) + 10\left(\frac{1}{x}\right)^3 (2\sqrt{x})^2 \\ &+ 10\left(\frac{1}{x}\right)^2 (2\sqrt{x})^3 + 5\left(\frac{1}{x}\right) (2\sqrt{x})^4 + (2\sqrt{x})^5 \\ &= \frac{1}{x^5} + \frac{10\sqrt{x}}{x^4} + \frac{40}{x^3} + \frac{80\sqrt{x}}{x^2} + 80x + 32x\sqrt{x} \\ &\Rightarrow \frac{1}{x^5} = 40 \quad \text{ضریب جمله‌ی شامل} \end{aligned}$$

$$x^4 - x^3 - 2x^2 = x^2(x^2 - x - 2) = x^2(x-2)(x+1) \quad ۴ ۱۰۴$$

$$x^3 + 2x^2 + x = x(x^2 + 2x + 1) = x(x+1)^2$$

$$x(x+1) = x^2 + x \quad \text{ب.م.م.}$$

.۲٪ و .۶٪، آماره و ۳٪ پارامتر است.

$$= ۱۷/۵ \times ۱۲ = ۲۱$$

$$= ۲۱ - (۱۳ + ۱۵/۵) = ۱۸۱/۵$$

$$\text{معدل } ۱۰ \text{ نمره‌ی باقیمانده} = \frac{۱۸۱/۵}{۱۰} = ۱۸/۱۵$$

$$\begin{matrix} & x \\ & \uparrow \\ ۱۲, ۱۳, & x \\ & \uparrow \\ & x \\ & \uparrow \\ ۱۴, ۱۵, ۱۶ \end{matrix}$$

برای آن‌که میانه و مد برابر باشد، باید x در یکی از دو محل بالاتر قرار گیرد و با یکی از اعداد ۱۳ یا ۱۴ یا ۱۵ برابر باشد:

$$x = ۱۳ \Rightarrow \text{میانه} = \frac{۱۳+۱۴}{۲} = ۱۳/۵ \times$$

$$x = ۱۴ \Rightarrow \text{میانه} = \frac{۱۴+۱۴}{۲} = ۱۴ \checkmark$$

$$x = ۱۵ \Rightarrow \text{میانه} = \frac{۱۴+۱۵}{۲} = ۱۴/۵ \times$$

توجه کنید که اگر $x = ۱۴$ باشد، میانگین داده‌ها هم برابر با ۱۴ است:

$$\bar{x} = \frac{۱۲+۱۳+۲(۱۴)+۱۵+۱۶}{۶} = \frac{۸۴}{۶} = ۱۴$$

واریانس گروهی داده تنها وقتی برابر صفر است که، داده‌ها با هم برابر باشند:

$$a = b - ۱ = c + ۱ = ۲ \Rightarrow \begin{cases} a = ۲ \\ b = ۳ \\ c = ۱ \end{cases}$$

حال واریانس داده‌های ۵، ۴، ۳ و ۴ را می‌باییم:

$$\bar{x} = \frac{۴+۴+۳+۵}{۴} = \frac{۱۶}{۴} = ۴$$

$$\sigma^2 = \frac{۲((۴-۴)^2 + (۳-۴)^2 + (۵-۴)^2)}{۴} = \frac{۰+۱+۱}{۴} = \frac{۱}{۴}$$

۱۷ داده داریم، بنابراین:

$$Q_1 = \frac{۴+۶}{۲} = ۵ \text{ میانگین داده‌های ۱۴ و ۱۵}$$

$$Q_2 = \frac{۲۱+۲۳}{۲} = ۲۲ \text{ میانگین داده‌های ۱۳ و ۱۴}$$

$$\Rightarrow Q_3 = ۶: \text{اعداد} ۱, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۳, ۱۵, ۱۷, ۲۱$$

$$\bar{x} = \frac{۶+۹+۱۰+۱۱+۱۳+۱۵+۱۷+۲۱}{۹} = \frac{۱۱۷}{۹} = ۱۳$$

اگر طول اضلاع مریع‌ها را $x_1, x_2, \dots, x_{۲۵}$ در نظر بگیریم،

داریم:

$$\frac{۴x_1 + ۴x_2 + \dots + ۴x_{۲۵}}{۲۵} = ۸ \text{ میانگین محیط‌ها}$$

$$\Rightarrow ۴(x_1 + \dots + x_{۲۵}) = ۲۰۰ \Rightarrow x_1 + \dots + x_{۲۵} = ۵۰$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{۵۰}{۲۵} = ۲ \text{ میانگین اضلاع}$$

$$\sigma^2 = ۴ \Rightarrow \sigma = ۲$$

می‌دانیم تقریباً ۱۴٪ و ۱۶٪ یعنی ۳٪ داده‌ها (طول اضلاع) بزرگ‌تر

از $\bar{x} + \sigma = ۲ + ۲ = ۴$ می‌باشند، پس تقریباً ۱۶٪ مریع‌ها مساحتی بیش از ۱۶ واحد

مریع دارند:

$$\frac{۱۶}{۱۰۰} \times ۲۵ = ۴$$

$$(\circ, -m), (\circ, m^r) \in f \xrightarrow{\text{تابع}} m^r = -m \Rightarrow m^r + m = ۰$$

$$\Rightarrow m(m+1) = ۰ \Rightarrow \begin{cases} m = \circ \\ m = -1 \end{cases}$$

$$m = \circ \Rightarrow f = \{(\circ, \circ), (\circ, \frac{1}{\sqrt{2}}), (-\frac{1}{\sqrt{2}}, \circ)\} \text{ (غایق)} \quad \text{(غایق)}$$

$$m = -1 \Rightarrow f = \{(\circ, 1), (-1, \frac{1}{\sqrt{2}}), (1, -1), (-\frac{1}{\sqrt{2}}, 0)\} \text{ (غایق)}$$

$$\Rightarrow \{ \circ, 1, -1, -\frac{1}{\sqrt{2}} \}$$

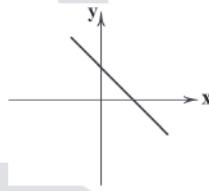
$$f(۳) = \sqrt{۳^2 - ۲(۳) + ۱} = \sqrt{۹ - ۶ + ۱} = \sqrt{۴} = ۲$$

$$g(-2) = \frac{-2}{1 - |-2|} = \frac{-2}{1 - 2} = \frac{-2}{-1} = 2$$

$$\Rightarrow ۳f(۳) - ۲g(-2) = ۳(۲) - ۲(2) = ۳ - ۴ = -۱$$

۲ تنهای برد تابع گزینه‌ی (۲) متناهی و شامل ۲ عضو است. برد بقیه‌ی توابع شامل بی‌شمار عضو است.

۱ شکل کلی خطوطی که فقط از ناحیه‌ی سوم نمی‌گذرند، به شکل زیر است:

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} < ۰ \Rightarrow m < ۰ \text{ (۱)} \\ \text{عرض از مبدأ} > ۰ \Rightarrow m+1 > ۰ \Rightarrow m > -1 \text{ (۲)} \end{cases}$$

$$(۱) \text{ و (۲)} \Rightarrow -1 < m < ۰$$

۲ روش اول:

$$y = k(x+1)(x-3) = k(x^2 - 2x - 3) \quad \text{چون سهمی رو به پایین است، پس } k < ۰ \text{ و با توجه به گزینه‌ها داریم:}$$

می‌باشد:

$$y = -\frac{1}{2}(x^2 - 2x - 3) = -\frac{1}{2}x^2 + x + \frac{3}{2}$$

روش دوم: سهمی داده شده رو به پایین است، پس ضریب x^2 باید منفی باشد نادرستی گزینه‌ی (۳) و با توجه به گزینه‌ها داریم:

$$y = -\frac{1}{2}x^2 + bx + c$$

به دلیل تقارن داریم:

$$x_S = \frac{+۳-۱}{۲} = 1 \xrightarrow{x_s = \frac{-b}{۲a}} \frac{-b}{2(-\frac{1}{2})} = 1 \Rightarrow \frac{-b}{-1} = 1 \Rightarrow b = 1$$

$$\Rightarrow y = -\frac{1}{2}x^2 + x + c$$

(نادرستی گزینه‌ی (۴))

روی سهمی است.

$$\Rightarrow c = \frac{3}{2}$$

(درستی گزینه‌ی (۲) و نادرستی گزینه‌ی (۱))

۳ ۱۳۶ ابتدا ضابطه‌ی هر دو تابع را می‌نویسیم:

$$(2, 1), (1, 2) \in f \Rightarrow m = \frac{2-1}{1-2} = -1$$

$$y-1 = -1(x-2) \Rightarrow y-1 = -x+2 \Rightarrow y = -x+3$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 2 & x \leq 1 \\ -x+3 & x > 1 \end{cases}$$

$$(1, 0), (2, 1) \in g \Rightarrow m = \frac{1-0}{2-1} = 1$$

$$y-0 = 1(x-1) \Rightarrow y = x-1$$

$$\Rightarrow g(x) = \begin{cases} 0 & x \leq 1 \\ x-1 & x > 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) + g(x) = \begin{cases} 0+2 & x \leq 1 \\ -x+3+x-1 & x > 1 \end{cases} = \begin{cases} 2 & x \leq 1 \\ 2 & x > 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) + g(x) = 2$$

در توابع پلکانی همه‌ی ضابطه‌ها عدد ثابت‌اند، پس:

$$f \Rightarrow a = 0 \Rightarrow f(x) = \begin{cases} -1 & x < -1 \\ 2 & -1 \leq x \leq 1 \\ -1 & x > 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f = \{-1, 2\}$$

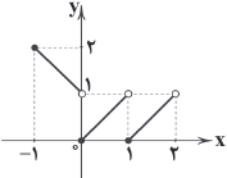
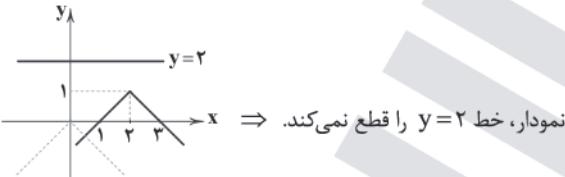
۱ ۱۳۸

$$-1 \leq x < 0 \Rightarrow f(x) = -x - (-1) = 1 - x \Rightarrow (-1, 2), (0, 1)$$

$$0 \leq x < 1 \Rightarrow f(x) = x - 0 = x \Rightarrow (0, 0), (1, 1)$$

$$1 \leq x < 2 \Rightarrow f(x) = x - 1 \Rightarrow (1, 0), (2, 1)$$

با رسم این خطوط در بازه‌های مربوطه داریم:

 ۱ ۱۳۹ برای رسم $y = 1 - |x - 2|$ ، نمودار $y = -|x - 2|$ را ۲ واحد به راست و یک واحد به بالا انتقال می‌دهیم:

$$D_f = \{-1, 0, 1, 2\}$$

$$D_g = \mathbb{R} - \{-1\}$$

$$\frac{D_{\frac{y}{f}}}{g} = D_f \cap D_g - \underbrace{\{x \mid g(x) = 0\}}_{|x-1|=0 \Rightarrow x=1} = \{0, 1, 2\} - \{1\} = \{0, 2\}$$

$$\left(\frac{yf}{g}\right)(0) = \frac{yf(0)}{g(0)} = \frac{2\left(\frac{1}{2}\right)}{\frac{|0-1|}{0+1}} = \frac{1}{\frac{1}{1}} = 1$$

$$\left(\frac{yf}{g}\right)(2) = \frac{yf(2)}{g(2)} = \frac{2(1)}{\frac{|2-1|}{2+1}} = \frac{2}{\frac{1}{3}} = 2 \times 3 = 6$$

$$\frac{yf}{g} = \{(0, 1), (2, 6)\}$$

۳ ۱۴۰

۲ ۱۲۳ بیشترین زاویه، مربوط به میزان تحصیلات کارشناسی است که بیشترین فراوانی را دارد:

$$\alpha = \frac{60}{20+30+50+60+25+15} \times 360^\circ = \frac{60}{200} \times 360^\circ = \frac{6 \times 36}{2} = 108^\circ$$

۲ ۱۲۴ دامنه‌ی میان‌چارکی

اما بقیه‌ی گزینه‌ها همگی صحیح می‌باشد.

۳ ۱۲۵ هر نمودار حبابی شامل سه متغیر است، پس زاویه‌ی بین دو

 شعاع متواال در نمودار راداری متناظر با آن برابر با $\frac{360^\circ}{3} = 120^\circ$ است.

۲ ۱۲۶ گزینه‌ی (۲) یک گزاره (نادرست) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جمله‌ی خبری نیست.

۳) سلیقه‌ای است و به نظر برخی درست و به نظر برخی دیگر نادرست است.

۴) جمله‌ی خبری نیست.

 ۴ ۱۲۷ تقیض آن برابر است با a عددی کوچک‌تر از صفر (منفی) نیست، پس a عددی نامنفی است.

 ۴ ۱۲۸ باید ترکیب عطفی دو گزاره همواره نادرست باشد، چون گزاره‌ی « a عددی گویاست». درست است، پس باید گزاره‌ی بعدی حتماً نادرست باشد که تنها گزینه‌ی (۴) نادرست است (هر عددی که اول نباشد، یا ۱ است یا مرکب).

۲ ۱۲۹

$$(q \vee \neg q) \wedge (p \wedge \neg p) \equiv F$$

 ۴ ۱۳۰ اگر p گزاره‌ای درست باشد، آن‌گاه $(q \vee p)$ نیز درست و در نتیجه $(q \wedge p) \wedge (q \vee p)$ درست است، بنابراین باید p نادرست باشد:

$$p \wedge (q \vee p) \equiv F \wedge (q \vee F) \equiv F \wedge q \equiv F$$

$$p \vee (q \wedge r) \equiv F \vee (q \wedge T) \equiv q \wedge T \equiv q$$

بنابراین داریم:

$$p \vee q \equiv F \Rightarrow p \equiv F, q \equiv F$$

۲ ۱۳۱

 p و q هر دو نادرست‌اند.

$$((q \Rightarrow p) \Leftrightarrow (p \wedge \neg q)) \Leftrightarrow ((F \Rightarrow F) \Leftrightarrow (F \wedge T)) \Leftrightarrow (T \Leftrightarrow F) \equiv F$$

 ۱ ۱۳۲ گزاره‌ی شرطی $q \Rightarrow p$ تنها زمانی نادرست است که p درست و q نادرست باشد، بنابراین:

$$((\neg(p \Leftrightarrow q)) \vee \neg p) \Leftrightarrow ((\neg(T \Leftrightarrow F)) \vee F) \Leftrightarrow ((\neg F) \vee F)$$

$$\equiv T \vee F \equiv T$$

۱ ۱۳۳ در مخالفه داریم:

$$(p \Rightarrow q, q) \Rightarrow p$$

۲ ۱۳۴ نتیجه‌ی می‌تواند درست هم باشد، اما روش استدلال (مخالفه) نادرست است.

۳ ۱۳۵

$$f(1) = 1 + g(2)$$

$$\frac{f(x)=k}{g(x)=x} \xrightarrow{\text{ثابت}} k = 1 + 2 \Rightarrow k = 3 \Rightarrow f(x) = 3$$

$$\frac{f(1)-g(5)}{f(g(5))} = \frac{1(3)-5}{f(5)} = \frac{6-5}{3} = \frac{1}{3}$$

۲ ۱۴۶

$$BMI = \frac{\text{وزن (کیلوگرم)}}{\text{قد (متر)}}^2 = \frac{W}{(1/5)^2} = 30$$

$$W = (1/5)^2 \times 30 = 2/25 \times 30 = 67/5$$

شاخص پایه‌ی آموزش برابر است با:

$$\begin{aligned} & [(\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله}) + (\text{درصد کلمات دشوار})] / 4 \\ & = [(15+10) \times 0/4] = [25 \times 0/4] = 10 \end{aligned}$$

۱ ۱۴۸

$$M = \frac{93 + \dots + 97}{5} = 95 \quad \text{میانگین سال‌ها}$$

$$M = \frac{15 + 14 + 10 + 16 + 25}{5} = \frac{80}{5} = 16 \quad \text{میانگین تعداد قبول شدگان}$$

$$(97, 25), (95, 16) \xrightarrow{\text{معادله‌ی خط}} m = \frac{25 - 16}{97 - 95} = \frac{9}{2} = 4.5$$

$$\begin{aligned} y - 16 &= 4.5(x - 95) \xrightarrow{x=99} y - 16 = 4.5(99 - 95) \\ y &= 16 + 18 = 34 \end{aligned}$$

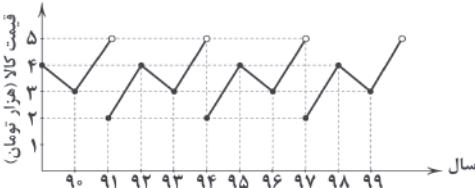
۳ ۱۴۹ ۲ ظهر یعنی ساعت ۱۴، پس معادله‌ی خط بین دو نقطه‌ی (۱۰, ۷) و (۱۶, ۱۲) را می‌یابیم:

$$m = \frac{10 - 7}{12 - 16} = \frac{-3}{4}$$

$$y - 10 = -\frac{3}{4}(x - 12) \Rightarrow y = -\frac{3}{4}x + 19$$

$$\xrightarrow{x=14} y = -10/4 + 19 = 8/5$$

۱ ۱۵۰ چون با یک الگو سروکار داریم (سری زمانی داده‌شده متناسب است)، پس نمودار در بازه‌های مساوی تکرار می‌شود:

$$\Rightarrow \text{هزار تومان} = \text{قیمت کالا در سال } 99 - \text{هزار تومان} = \text{قیمت کالا در سال } 90$$

اقتصاد

۱ ۱۵۱ (الف) در محاسبه‌ی شاخص دهک‌ها، مردم کشور به ده گروه

جمعیتی مساوی تقسیم می‌شوند.

(ب) در طبقه‌بندی این ده گروه (شاخص دهک‌ها)، سطح درآمد از کم‌ترین به بیش‌ترین مدنظر قرار می‌گیرد.

(ج) با محاسبه‌ی نسبت دهک اول، شاخصی به دست می‌آید که نشانگر وضعیت توزیع درآمد در جامعه می‌باشد.

۲ ۱۵۲ توزیع عادلانه‌ی درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه‌ی قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرآیند توسعه‌ی سالم اقتصادی ایجاد کند.

$$D_{(f,g)} = D_f \cap D_g = \mathbb{R} \cap \mathbb{R} = \mathbb{R}$$

۱ ۱۴۱

$$\begin{aligned} x > 0 &\Rightarrow (f \cdot g)(x) = f(x)g(x) = |x| \cdot \text{sign } x = x(1) = x \\ x < 0 &\Rightarrow (f \cdot g)(x) = f(x)g(x) = |x| \cdot \text{sign } x = (-x)(-1) = x \\ x = 0 &\Rightarrow (f \cdot g)(0) = f(0)g(0) = |0| \cdot \text{sign } 0 = 0 \times 0 = 0 \end{aligned}$$

۳ ۱۴۲

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\} = \mathbb{R} \cap \mathbb{R} - \{x | 2+x-x^2 = 0\}$$

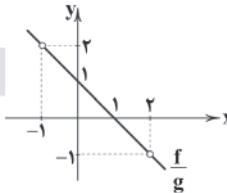
$$x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x+1)(x-2) = 0 \Rightarrow x = -1, x = 2$$

$$\Rightarrow D_{\frac{f}{g}} = \mathbb{R} - \{-1, 2\}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} = \frac{x^3 - 2x^2 - x + 2}{-(x^2 - x - 2)} = \frac{x^2(x-2) - (x-2)}{-(x+1)(x-2)}$$

$$= \frac{(x-2)(x^2-1)}{-(x+1)(x-2)} = \frac{(x-1)(x+1)}{-(x+1)}$$

$$= -(x-1) = 1-x \Rightarrow (1, 0), (0, 1) \in \frac{f}{g}$$

۱ ۱۴۳

$$\frac{1+1+2+2+2/5+3/5+3+5+7}{9} = \frac{27}{9} = 3 \quad \text{میانگین درآمد}$$

بنابراین خط فقر $1/5$ میلیون تومان است و ۲ نفر از کارمندان زیر خط فقر می‌باشند.

۲ ۱۴۴

$$\text{نصف میانه} = \frac{1}{2} \left(\frac{5/2+x}{2} \right) = \frac{5/2+x}{4}$$

$$\frac{3/5+4/8+5/2+6+6/5+x}{6} = \frac{26+x}{6} \quad \text{میانگین}$$

$$\frac{26+x}{12} = \frac{26+x}{12}$$

$$\Rightarrow \frac{26+x}{12} = \frac{5/2+x}{4} \Rightarrow 26+x = 3x+15/6$$

$$\Rightarrow 2x = 26 - 15/6 \Rightarrow 2x = 10/4 \Rightarrow x = 5/2$$

$$= 80 - 20 = 60 \quad \text{جمعیت فعال}$$

۳ ۱۴۵

اگر X نفر بیکار شوند داریم:

$$\frac{(60-45)+x}{60} = \frac{40}{100} \quad \text{جمعیت بیکار} = \frac{\text{جمعیت فعال}}{\text{جمعیت فعال}}$$

$$\frac{15+x}{60} = \frac{4}{100} \Rightarrow 15+x = 24 \Rightarrow x = 24 - 15 = 9 \quad \text{میلیون}$$

۱۶۰ ۲ احداث کارخانه خودروسازی: سرمایه‌گذاری مولد (هزینه‌های سرمایه‌ای - عمرانی)

ساخت نیروگاه: سرمایه‌گذاری زیربنایی (هزینه‌های سرمایه‌ای - عمرانی)

طرح شهید رجایی: پرداخت‌های انتقالی (هزینه‌های جاری - عادی)

هزینه‌ی حمل و نقل کارکنان: هزینه‌های اداری (هزینه‌های جاری - عادی)

۱۶۱ ۲ براساس جدول کشور بزرگ‌تر در هر دو محصول گوشت و چای دارای مزیت مطلق است، اما کشور سریلانکا با توجه به شرایط خود تنها در محصول چای دارای مزیت نسبی در کشور خود می‌باشد.

۱۶۲ ۴ کشورها برای تشویق صادرکنندگان داخلی به منظور نفوذ به بازارهای جهانی یا تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل، پاره‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی ارائه می‌کنند.

۱۶۳ ۳ تجارت جهانی منافع را افزایش می‌دهد به شرط این‌که منافع حاصل از تجارت، عادلانه تقسیم شود و از سوی برخی کشورهای قدرتمند مصادره نشود.

۱۶۴ ۲ طبق اصل ۴۹ دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس و ... را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت‌المال بدهد.

۱۶۵ ۳ در دهه‌ی دوم عمر انقلاب اسلامی، عزم کشور بر حل مشکلات اقتصادی بر جای مانده از زمان پهلوی و بازسازی‌های خارجی‌های ناشی از جنگ بود، هم‌چنین برای آغاز جهش اقتصادی و پر کردن عقب‌ماندگی‌ها، نیازمند زیرساخت‌های اقتصادی لازم مثل راه و ترابری، بندر و اسکله و ... بودیم؛ بنابراین دوره‌ی سازندگی اقتصادی شکل گرفت.

علوم و فنون ادبی

۱۶۶ ۲ واژگان قافیه: ابرو، زانو / حرف قافیه: «و» / قاعده‌ی ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژگان قافیه: حاصل، دل / حروف قافیه: یل / قاعده‌ی ۲ (مصطفت + صامت)

۳) واژگان قافیه: غبار، خاکسار / حروف قافیه: ار / قاعده‌ی ۲ (مصطفت + صامت)

۴) واژگان قافیه: گریزان، زندان / حروف قافیه: ان / قاعده‌ی ۲ (مصطفت + صامت)

۱۶۷ ۲ ردیف: ما / واژگان قافیه: گزند، سپند / حروف قافیه: ـند / مصوت + صامت + صامت

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ردیف: افتاده / واژگان قافیه: مشوش، بی‌غش / حروف قافیه: ـش / مصوت + صامت

۳) ردیف: بهجاست / واژگان قافیه: پری‌طلعت، کیفیت / حروف قافیه: ـت / مصوت + صامت

۴) ردیف: زده / واژگان قافیه: شتاب، آب / حروف قافیه: اب / مصوت + صامت

۱۶۸ ۱ واژگان قافیه: دست، بست (قافیه‌ی اول) / جهان، نتوان (قافیه‌ی دوم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) واژگان قافیه: چیست، کیست

۳) واژگان قافیه: بخیل، ذلیل

۴) واژگان قافیه: اثر، شکر

۱۶۹ ۴ ردیف: دارم دریغ / واژگان قافیه: زمین، آهن‌دلان / حروف قافیه: ین، ان / عیب قافیه: تفاوت مصوت در حروف اصلی

۱۵۳ ۳ دولت در کوتاه‌مدت به کنترل و کاهش نوسانات اقتصادی توجه زیادی دارد. به سیاست‌هایی که دولت برای کاهش نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی مانند اشتغال، تورم و ... اعمال می‌کند، «سیاست‌های تثبیت اقتصادی» گفته می‌شود که تقاضای کل اقتصاد را در کوتاه‌مدت کنترل و تنظیم می‌کنند و به طور کلی به دو دسته‌ی سیاست‌های پولی و سیاست‌های مالی تقسیم می‌شوند، پس موارد «ب»، «ج» و «د» صحیح هستند.

۱۵۴ ۴ افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌ها یا پایه‌های مالیاتی همان سیاست مالی ابسطی است که بهترین راه تحریک تقاضای عمومی است و در موقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند.

۱۵۵ ۳ (الف) بودجه، برنامه‌ی کوتاه‌مدت یک‌ساله است.

ب) در کشور ما، به موجب اصل ۵۲ قانون اساسی، بودجه‌ی سالانه‌ی کل کشور توسط دولت تهیی و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌شود.

ج) سند تعریفی بودجه تفاوت ارقام پیش‌بینی شده را با مخارج واقعی محقق شده و درآمدهای واقعی وصول شده بررسی می‌نماید و دستیابی به اهداف و نیز پایبندی و یا عدم پایبندی دستگاه‌ها به تکالیف بودجه را مشخص می‌سازد.

۱۵۶ ۱ (الف) اگر منابع درآمدی، تکافوی هزینه‌های دولت را نکند، دولت اقدام به استقراض می‌نماید. چنان‌چه این استقراض در جهت سرمایه‌گذاری و امور مولد استفاده شود، می‌تواند راهگشا باشد و استقراض برای تأمین هزینه‌های جاری کار معقولی نیست.

ب) استقراض از بانک مرکزی موجب افزایش نقدینگی کشور می‌شود. ج) دریافت وام از کشورهای دیگر و یا سازمان‌های بین‌المللی می‌تواند موجبات وابستگی کشور را فراهم سازد.

۱۵۷ ۲ دولت‌ها به دو دلیل از مردم مالیات می‌گیرند، اول این‌که دولت بهای برخی از کالاهای خدمات عمومی را مستقیماً از شهروندان دریافت نمی‌کند، دوم رفع نابرابری بین افراد پردرآمد و کمدرآمد را وظیفه‌ی خود می‌داند، لذا موارد «الف» و «ج» صحیح می‌باشند.

۱۵۸

$$\text{ریال} = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ارزش افزوده}$$

$$\text{ریال} = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۱۰۰} = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$6,000,000 - 3,000,000 = 3,000,000$$

$$\Rightarrow 3,000,000 \times \frac{5}{100} = 150,000$$

$$8,000,000 - 6,000,000 = 2,000,000$$

$$\Rightarrow 2,000,000 \times \frac{10}{100} = 200,000$$

$$10,000,000 - 8,000,000 = 2,000,000$$

$$\Rightarrow 2,000,000 \times \frac{20}{100} = 400,000$$

$$\text{ریال} = 750,000 + 200,000 + 400,000 = 150,000 \text{ مجموع مالیات ماهیانه}$$

این نوع نرخ، نرخ تصاعدی نام دارد.

$$\text{ریال} = 9,000,000 \times 12 = 750,000,000 \text{ مالیات سالیانه}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: کرده / واژگان قافیه: شفق، عرق / حروف قافیه: ـق / قاعده‌ی ۲
(مصطفوت + صامت)

(۲) واژگان قافیه: سودا، شبها / حرف قافیه: ـا / قاعده‌ی ۱ (مصطفوت)

(۳) ردیف: دارد / واژگان قافیه: نظر، بر / حروف قافیه: ـر / قاعده‌ی ۲ (مصطفوت +
صامت)

۴ جناس همسان:

- (۱) ب) تنگ (متضاد فراخ)، تنگ (یک لنگه از بار)
ج) روان (جاری، رونده) روان (روح، جان)

۳ جناس همسان «ج»: تار (رشته‌ی مو)، تار (تاریک)

: موازن «د»:

گفت و گو	ـ ص	ـ صد	ـ ص	ـ ص	ـ قضا	ـ وز	ـ حدیثی	ـ آن	ـ زبان	ـ از
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
داستان	ـ صد	ـ صدر	ـ قدر	ـ وز	ـ کلامی	ـ این	ـ بنان	ـ از		

واژه‌آرایی «ه»: تکرار واژه‌های «که»، «و»، «کشت» و «زاد» و تکرار عبارت‌های «آن‌کس»، «مرا» و «تو را»

جناس ناهمسان حرکتی «الف»: تُرك، تَرك

واج‌آرایی «ب»: تکرار صامت‌های «د»، «ن» و «ر»

۲ نوع سجع‌های عبارات گزینه‌ی (۲):

(ب) بیازار، بیاره: مطرّف

(د) ترازوست، بازوست: مطرّف

(ه) می‌بودم، می‌نمودم: مطرّف

بررسی سجع در سایر عبارات:

(الف) بردنده، کردنده: متوازی

(ج) منتعش، مشتعل: متوازن

۲ رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی از ویژگی ادبی

سبک عراقی است.

۳ مضمون سایر گزینه‌ها بدگویی سنت که مصدق ویژگی «رواج

هجو و هزل در شعر» است.

۲ ایجاز و کوتاهی جملات از ویژگی‌های نثر دوره‌ی اول است.

۲ کتاب‌های «التفہیم و شاهنامه‌ی ابومنصوری» از آثار دوره‌ی

سامانی‌اند و «حذف افعال به قرینه» ویژگی آثار دوره‌ی غزنوی و سلجوقی است.

۳ ب) بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) به دوست‌داران بر

- (۲) بر تو بر

- (۴) به جنگ اندر

۴ کلمه‌ی «قاتل» در گزینه‌ی (۴) در معنای «کشنده، برای

غیرانسان» به کار رفته است و در سایر گزینه‌ها در معنای «کشنده، برای انسان».

۲ مفهوم ابیات سؤال: ضرورت متناسب بودن دخل و خرج

مفهوم گزینه‌ی (۲): افزایش دخل در اثر خرج کردن

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) درآمد ناکافی سخنواران

(۳) لازمه‌ی بخشش، درآمد متناسب است.

(۴) ضرورت متناسب بودن خرج با دخل / طلب عنایت و توجه از مشغوق

۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): ناشناختی بودن

معشووق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) برتری زیبایی معشوق بر همه‌ی زیبایی‌ها

(۳) برتری زیبایی معشوق بر همه‌ی زیبایی‌ها

(۴) ارزشمندی دل

ـ

۲ واژگان قافیه: سودا، شبها / حرف قافیه: ـا / قاعده‌ی ۱ (مصطفوت)

(۳) ردیف: دارد / واژگان قافیه: نظر، بر / حروف قافیه: ـر / قاعده‌ی ۲ (مصطفوت +
صامت)

۴ ۱۷۰

خار	ـ اف	ـ ت	ـ ر	ـ فق	ـ ر	ـ س	ـ از	ـ چون	ـ ک	ـ بین	ـ عشق	ـ ت	ـ آ	ـ دو
ـ	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع
ـ	ـ آ	ـ ت	ـ گ	ـ دا	ـ نـ	ـ سـ	ـ کـ	ـ نـ	ـ مـ	ـ سـ	ـ جـ	ـ تـ	ـ شـ	ـ گـ
ـ	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع	ـ ع
ـ	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -	ـ -

۱ فاعلان فاعلان فاعلان فاعلان:

ـلـلـلـلـ

وزن و علایم هجایی سایر گزینه‌ها:

فاعلان فاعلان فاعلان فاعلان:

۴ ۱۷۲

دل	ـ تنـگ	ـ مـانـ	ـ هـم	ـ دـ	ـ شـا	ـ هـم	ـ خـ	ـ جـل	ـ هـم	ـ يـم	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـا	ـ هـم
ـ	ـ تـنـگـ	ـ مـانـ	ـ هـمـ	ـ دـ	ـ شـاـ	ـ هـمـ	ـ خـ	ـ جـلـ	ـ هـمـ	ـ يـمـ	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـاـ	ـ هـمـ
ـ	ـ دـلـ	ـ هـمـ	ـ مـانـ	ـ شـاـ	ـ هـمـ	ـ خـ	ـ جـلـ	ـ هـمـ	ـ يـمـ	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـاـ	ـ هـمـ	ـ
ـ	ـ دـلـ	ـ هـمـ	ـ مـانـ	ـ شـاـ	ـ هـمـ	ـ خـ	ـ جـلـ	ـ هـمـ	ـ يـمـ	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـاـ	ـ هـمـ	ـ
ـ	ـ دـلـ	ـ هـمـ	ـ مـانـ	ـ شـاـ	ـ هـمـ	ـ خـ	ـ جـلـ	ـ هـمـ	ـ يـمـ	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـاـ	ـ هـمـ	ـ
ـ	ـ دـلـ	ـ هـمـ	ـ مـانـ	ـ شـاـ	ـ هـمـ	ـ خـ	ـ جـلـ	ـ هـمـ	ـ يـمـ	ـ روـ	ـ زـ	ـ تـاـ	ـ هـمـ	ـ

وزن و علایم هجایی سایر گزینه‌ها:

مائعیلن مفائیلن مفائیلن مفائیلن:

۳ ۱۷۳

ـ از	ـ دـرـونـش	ـ نـمـایـد	ـ آـسـایـش	ـ سـبـکـ عـرـاقـیـ
ـ	ـ دـرـونـشـ	ـ نـمـایـدـ	ـ آـسـایـشـ	ـ سـبـکـ عـرـاقـیـ
ـ	ـ دـرـونـشـ	ـ نـمـایـدـ	ـ آـسـایـشـ	ـ سـبـکـ عـرـاقـیـ

(۵)

ـ شـرـکـشـکـنـ	ـ يـاـ	ـ سـخـنـگـوـیـ	ـ مـنـ	ـ اـسـتـ
ـ	ـ يـاـ	ـ سـخـنـگـوـیـ	ـ مـنـ	ـ اـسـتـ
ـ	ـ يـاـ	ـ سـخـنـگـوـیـ	ـ مـنـ	ـ اـسـتـ

(ه)

ـ اـنـسـانـ	ـ دـنـ	ـ مـعـنـوـیـ	ـ تـرـسـانـ	ـ شـوـیـ
ـ	ـ دـنـ	ـ مـعـنـوـیـ	ـ تـرـسـانـ	ـ شـوـیـ
ـ	ـ دـنـ	ـ مـعـنـوـیـ	ـ تـرـسـانـ	ـ شـوـیـ

(و)

ـ مـبـیـنـ	ـ بـهـ	ـ تـوـ	ـ حـرامـ	ـ وـ
ـ	ـ بـهـ	ـ تـوـ	ـ حـرامـ	ـ وـ
ـ	ـ بـهـ	ـ تـوـ	ـ حـرامـ	ـ وـ

(ش)

۳ وزن گزینه‌ی (۳): مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفعول مفاعیل مفعول مفاعیل
 (۲) مفععلن فاعلن مفععلن فاعلن
 (۳) مفععلن مفاعلن مفععلن فاعلن

۲ وزن گزینه‌ی آرایه‌ها:

مجاز (بیت «ج»): سر (دوم) مجاز از قصد و نیت

استعاره با ذکر مشبه (بیت «د»): بیداد فلک / جگرگاه زمین

متناقض‌نما (بیت «ب»): با وجود صد دیده‌ی روشن، کور بودن

کنایه (بیت «الف»): در پرده بودن کنایه از پوشیدگی / بی‌پرده بودن کنایه از آشکاری

در گزینه‌ی (۲) واژه‌ی «همچو» ادات تشییه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آفتاب جمال (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

(۳) گرد سودا (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

(۴) بار غم (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

۴ تشییه:

استعاره با ذکر مشبه‌به: ماه استعاره از معشوق

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشییه: نگارخانه‌ی چین به اشک

استعاره با ذکر مشبه‌به: نگار استعاره از معشوق

(۲) تشییه: معشوق (غزال) به ترانه‌ی غزل شهریار

استعاره با ذکر مشبه‌به: غزال استعاره از معشوق

(۳) تشییه: تو به غنچه / من به عندلیب

استعاره با ذکر مشبه‌به: گلبن استعاره از معشوق

۱ تشییه (بیت «ج»): صفحه‌ی جهان (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

کنایه (بیت «ب»): دست شفقت بر سر سکسی داشتن کنایه از او را مورد لطف

خود قرار دادن / گذشتن سر از چرخ کنایه از رسیدن به کمال

مجاز (بیت «الف»): کلک مجاز از شعر

استعاره با ذکر مشبه: بیت «د»: استعاره با ذکر مشبه: این‌که فلک، پشت

داشته باشد.

۲ هم‌عنان بودن کنایه از همراهی (۱ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آب رخ به باد رفتن کنایه از رسوایی / باد به دست بودن کنایه از ناکامی و

بی‌بهرجی / دل از دست رفتن کنایه از عاشق شدن (۳ مورد)

(۳) از خاک سر کوی معشوق دور افتادن کنایه از هجران / دل سوتخته داشتن

کنایه از عاشقی / دل بر باد دادن کنایه از نابود کردن آن (۳ مورد)

(۴) ز پارآمدن کنایه از نابودی / هیچ به دست نداشتن کنایه از ناکامی و

بی‌بهرجی / دامن گرفتن کنایه از متوصّل شدن (۳ مورد)

۳ ۱۹۶ که چون طول امل پایان نباشد مد آهش را

از ارات تشییه مشبه به ووهشه مشبه متعلق به ووهشه

جمشید و خورشید در قالب مثنوی سروده شده است و نه

قصیده.

۳ مفهوم مشترک بیت سوال و گزینه‌ی (۳): سنجدیده‌گویی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تقابل بصیرت با تعلقات دنیوی

(۲) درماندگی زمینه‌ساز تضیع و اظهار نیاز است.

(۴) ستایش جور و جفا و بی‌اعتنایی معشوق

۴ وزن گزینه‌ی (۴): مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۴ ۱۸۷

مفعول	فاعلات	فاعله	مفاعیل	فاعله	نیم
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

۴ ۱۸۸ تقطیع بیت سوال:

| فولن |
------	------	------	------	------	------	------
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

تقطیع گزینه‌ی (۴):

| فولن |
------	------	------	------	------	------	------
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) -- ع -- ع -- ع --

(۲) - ع --- ع --- ع ---

(۳) -- ع --- ع --- ع ---

۲ ۱۸۹

مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

۲۰۷ **۳ ترجمه کلمات مهم: لا تحزن: ۱- نباید ناراحت کند؛ نهی غایب - ناراحت نمی‌کند؛ مضارع منفی / لم یعتقد: باور نداشته، عقیده نداشته؛ مضارع نقلی منفی / حاول: بکوش، تلاش کن؛ فعل امر از مصدر «محاولة» / لا تُسْعِّج: ۱- اجازه نده؛ نهی مخاطب - ۲- اجازه نمی‌دهی؛ مضارع منفی / أَنْ يَنْفَدِّ: نفوذ کند**

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «از» اضافی است، نباید ناراحت شوی (← نباید تو را ناراحت کند)

(۲) عقیده ندارد (← عقیده نداشته)، غمگین نکند (← نباید غمگین کند)،

«چون» اضافی است، می‌کوشی (← بکوش) / اجازه نمی‌دهی (← اجازه نده؛ با

توجه به فعل قبل که امر است، به صورت نهی ترجمه می‌شود.)

(۴) «از» اضافی است، ناراحت نشو (← نباید تو را ناراحت کند)

۲۰۸ **در گزینه (۳) «کات قَدْ أَلْقَتْ» مضارع بعيد است. «أَعْجَبَتْ» نیز فعل مضارع در جمله وصفیه است که تحت تأثیر فعل قبلش، مضارع ساده یا مضارع بعيد ترجمه می‌شود. «أَعْجَبَتِ الْجَمِيع» یعنی «همه را شگفت‌زده کرد» و یا به اصطلاح «همه خوششان آمد».**

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) آن‌ها را راهنمایی می‌کنند (← راهنمایان آن‌ها هستند؛ «مُرِشدُون» (مُرِشدُون + هُم = مُرِشدُوهُم) اسم فاعل است، نه فعل).

(۲) زندگی ات (← زندگی؛ «الحياة» ضمیر ندارد)، تلاش (← تلاشت؛ ضمیر

ک) در «جهدک» ترجمه نشده است).

(۴) با ... آمدند (← آوردند؛ « جاءَ » فعل لازم به معنای «آمد» و « جاءَ بِ » فعل متعددی به معنای «آوزد» است).

۲۰۹ **۲ «ما أَضَرَّتِ»: پنهان نکردم با «أَخْفَيْتِ»: پنهان کردم**
متضادند، نه متراffد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یتجلى (نمود می‌یابد) = ظاهر (ظاهر می‌شود)

(۳) خرج (تنگنا، حالت بحرانی) ≠ یسر (آسانی)

(۴) الاقتصاد (میانه‌روی) ≠ الإفراط (زیاده‌روی)

۲۱۰ **ترجمة عبارت سؤال: راستگو با راستگویی اش به چیزی می‌رسد که دروغ‌گو با حیله‌گری اش به آن نمی‌رسد.**

مفهوم: این جمله یعنی راستگویی، انسان را به بهترین نتایج می‌رساند، اما دروغ و حیله‌گری هر چند ظاهراً موفق شود، به آن نتایج نمی‌رسد.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) حقیقتی تلخ بهتر از دروغی شیرین است! (این جمله می‌گوید حقیقت گرچه ناخوشایند باشد، باز بهتر از دروغ است، گرچه خوشایند باشد. رابطه این خوشایندی و ناخوشایندی بربطی به جمله صورت سؤال ندارد. به علاوه، در این جمله حرفي از نتایج حقیقت و دروغ نیست).

(۲) هر کس راستگویی بکارد، اعتماد برداشت می‌کند! (این جمله بر تأثیر راستگویی بر جلب اعتماد دیگران تأکید دارد، اما در جمله صورت سؤال حرفی از اعتماد نیست).

(۳) راستگویی با نیتی بد با دروغ‌گویی فرقی ندارد! (اهمیت نیت خوب برای راستگویی، مفهومی است که به جمله سؤال ربطی ندارد.)

(۴) راستگویی بهترین سیاست است! (چون سیاست یعنی اداره کردن امور برای رسیدن به نتایج مطلوب، این جمله می‌گوید برای رسیدن به بهترین نتایج، راستگویی هوشمندانه‌ترین شیوه است؛ از این رو مفهوم این جمله به مفهوم جمله سؤال نزدیک است).

۱۹۸ عبارت سؤال، معروف کتاب «تاریخ جهان‌گشا» اثر عطاملک جوینی است. عطاملک از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان کسب کرد، که موجب تألیف کتاب «تاریخ جهان‌گشا» شد.

۱۹۹ **۲ دیباچه‌ی کتاب‌های «شرفنامه»ی بدیلیسی و «عيار دانش» به نثر مصنوع نوشته شده است.**

۲۰۰ **۳ کاربرد واژه‌های «برهمن» و «حسن» نشانه‌ی «ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در شعر سبک هندی» است.**

۲۰۱ **۱ بررسی سایر گزینه‌ها:**

(۲) تلمیح و اسلوب معادله

(۳) حسن آمیزی

(۴) اسلوب معادله

۲۰۲ **۲ بیت سؤال، سروده‌ی خواجه‌ی کرمانی، غزل‌سرای برجسته‌ی قرن هشتم هجری است.**

۲۰۳ **۲ در بیت سؤال و گزینه‌ی (۲) ب اختیاری عاشق، تسلیم عاشقانه و توصیه به تحمل دشواری‌های راه عشق دیده می‌شود و این از ویزگی‌های فکری سبک عراقی است.**

۲۰۴ **۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): طلب عفو و بخشش از خداوند**

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عشق پاک‌کننده‌ی آلوگی‌های است.

(۲) ترجیح معشوق بر زیبایی‌های طبیعت

(۳) تقابل عشق و عقل

۲۰۵ **۴ مضمون مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): ترجیح معشوق و نشانه‌های او بر زیبایی‌های جهان**

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بار امانت عشق الهی

(۲) دل خوشی به کمترین بهره‌مندی از معشوق

(۳) پایداری در عشق ورزی

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست ترین و دقیق ترین جواب را در ترجمه، واژگان و یا مفهوم مشخص کن (۲۰۶ - ۲۱۰):

۲۰۶ **۲ ترجمه کلمات مهم: ما تَجْرِيْنَ: پاداش داده نمی‌شود؛ فعل مضارع منفی و مجهول / كُنْثُمْ ثَعَمْلُونَ: انجام می‌دادید؛ کان + مضارع = مضارع استمراری / عباد اللَّهِ الْمُخْلَصُينَ: بندگان بی‌ریای خداوند؛ ترکیب وصفی - اضافی**

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) پاداش نمی‌گیرید (← پاداش داده نمی‌شود)

(۳) آن‌چه پاداش می‌گیرید (← پاداش داده نمی‌شود)، «چیزی نیست» اضافی است، انجام داده‌اید (← انجام می‌دادید)، بندگان خداوند، آن‌ها مخلص‌اند (← بندگان مخلص خداوند)، «و» اضافی است.

(۴) انجام داده‌اید (← انجام می‌دادید)، بندگان خداوند که مخلص‌اند (← بندگان مخلص خداوند)

ترجمه گزینه‌ها:
 ۱) «ای پورودگار من! همانا من به آن‌چه که از خوبی به سویم نازل کرده‌ای، نیازمندم!»

۲) «اگر خداوند در دل‌هایتان (وجود) خیر را بداند، به شما خیر می‌دهد!»

۳) «و بشنوید و اطاعت کنید و برای خودتان نیکی اتفاق کنید!»

۴) «آیا کسی که در آتش اندخته می‌شود بهتر است یا کسی که در امان می‌آید؟»

در گزینه ۲) اسم نکره «كتاباً» هیچ جمله‌ای به دنبال ندارد که آن را توصیف کرده باشد؛ پس جمله وصفیه در آن وجود ندارد.
ترجمه: کتابی از کتابخانه‌ای که بالای مدرسه‌مان قرار دارد، دریافت کردم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «إِلَهٌ» اسم نکره و جمله «سَخْرَ...» جمله وصفیه برای آن است.
ترجمه: خدای ما خدایی است که آن‌چه را در آسمان‌ها و زمین هست، برای ما مستخر کرده است.

۳) «يُومٌ» اسم نکره و جمله «يَنْزَلُ...» جمله وصفیه برای آن است.
ترجمه: پیجه‌ها در روزی که در آن باران می‌بارید، بازی می‌کردند.

۴) «دریں» اسم نکره و جمله «يَبْيَنُ...» جمله وصفیه برای آن است.
ترجمه: درسی در این کتاب دارید که اسلوب وصف را توضیح می‌دهد!
دققت کنید: ممکن است بین اسم نکره و جمله وصفیه‌اش با عناصری مثل جار و مجرور فاصله بیفتاد، اما به هر حال جمله وصفیه دارد همان اسم نکره را توصیف می‌کند.

تاریخ

۲۱۶) **۴** زبان‌های ایرانی دوره‌ی میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی در مناطق مختلف ایران متدالو بودند. مهم‌ترین این زبان‌ها، زبان پارتی یا پهلوی اشکانی و زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی بودند.

۲۱۷) **۳** مهم‌ترین اثر بر جامانده درباره‌ی عقاید آریاییان هند، سرووه‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان «وداها» است. کهن‌ترین بخش وداها، «ریگ ودا» نام دارد که به زبان سانسکریت که زبان مهاجران آریایی هند بود، سروده شده است.

۲۱۸) **۱** پس از آن‌که حکومت بابل قدیم، دچار ضعف و زوال شد، آشوریان که قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند، به قدرت رسیدند.

۲۱۹) **۲** تا حدود دو قرن پیش و قبل از این‌که خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوشهای باستان‌شناسی آغاز شود، مورخان ایرانی بر پایه‌ی ترجمه‌ی خدای نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه‌ی فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.

۲۲۰) **۳** یافته‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش با چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس، برخی ابزارها به ویژه زیورآلات مسی می‌ساختند.

۲۲۱) **۱** در ایران باستان به طور کلی قضاوت به دو شکل غیررسمی و رسمی انجام می‌گرفت. شکل غیررسمی قضاوت را اغلب ریش‌سفیدان و بزرگان خانواده‌ها و قبایل بر عهده داشتند. قضاوت رسمی، بیشتر بر عهده‌ی روحانیون زرتشتی و نیز قضاتی بود که از سوی شاه و یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند.

■ پاسخ نادرست را در تحلیل صرفی و محل اعرابی مشخص کن:

۲۱۱) **۳** در گزینه ۳) من باب «تفاعل» ← من باب «مُفَاعَلَة»: «لا تُطَابِقُ فعل مضارع منفي از مصدر «مطابقة» از باب «مُفَاعَلَة» است.

۲۱۲) **۱** با توجه به معنای جمله، جاهای خالی با واژه‌های گزینه ۱) به درستی پر می‌شوند.

ترجمه: خداوند آن‌چه را می‌خواهیم می‌داند، پس اعتقاد داشتن به رحمت او واجب است در هر کاری که در زندگی برایش می‌کوشیم!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) دو فعل اول، جمع مؤنث هستند (درک نمی‌کنید، اعتقاد داشته باشد)، اما فعل سوم جمع مذکور است، در حالی که باید آن هم مؤنث باشد (طلبین: می‌خواهید).

۳) دو فعل اول درست‌اند (رخ می‌دهد، متمسک شویم)، اما «تواحدها» باید «تواحدها» باشد، زیرا ضمیرش به «عمل» برمی‌گردد و باید مذکور باشد (با آن رویارو می‌شویم).

۴) فعل نهی «لا تعلموا: ندانید» مناسب نیست، بلکه فعل نفی «لا تعلمون: نمی‌دانید» مناسب است. دو فعل بعدی مناسب‌اند (معتقد باشید، رخ می‌دهد).

۲۱۳) **۲** وقتی «من» ادات شرط است، بعدش دو جمله می‌آید که اولی جمله شرط و دومی جواب شرط است. جمله شرط همیشه یک جمله وصفیه است که با فعل شروع می‌شود، اما اگر جمله جواب شرط «جمله اسامیه» باشد و یا با «فعل امر» یا «فعل نهی» شروع شده باشد، اولش یک «فَ» می‌آید. به این «فاء»، «فاء» جواب شرط می‌گویند.

بررسی گزینه‌ها:

۱) «لا ينتفع» فعل مضارع منفي است؛ اگر این جمله یک جمله شرطی بود، نباید اولش حرف «فَ» می‌آمد؛ پس شرطیه نیست. «من» با توجه به معنای جمله، ادات پرسش است.

ترجمه: چه کسی برای دیگران کار نیک می‌کند و از آن بهره‌مند نمی‌شود؟
۲) «من» ادات شرط، «صَدَقَكَ» جمله شرط که با فعل شروع شده، « فهو صديقك» جمله جواب شرط که چون اسامیه است، اولش «فاء» آمده است.

ترجمه: هر کس به تو راست بگوید، او دوست توست، نه کسی که تو را تأیید کندا!

۳) در این عبارت، جمله‌ای وجود ندارد که جواب شرط باشد. این جا «من» مبتدا و «فائز» خبر است.

ترجمه: کسی که آن‌چه را که می‌آموزد به کار می‌گیرد، در زندگی اش بزنده است.
۴) این عبارت هم مثل عبارت گزینه ۳) است: «من» مبتدا و «معلم» خبر است.

ترجمه: کسی که جلوی در مدرسه او را دیدیم، معلم ماست!
دققت کنید: اگر بخواهیم گزینه‌های ۳) و ۴) را به جمله شرطیه تبدیل کنیم، می‌توانیم خبر را به یک جمله اسامیه تبدیل کنیم و اولش «فَ» بگذاریم؛ مثلاً: «من يستخدم ما يتعلم فهو فائز في حياته!» هر کس آن‌چه را که می‌آموزد به کار بگیرد، او در زندگی اش بزنده است!»

۲۱۴) **۴** «خیر» [به عنوان] اسم تفضیل را مشخص کن.
«خیر» در گزینه ۴) برای مقایسه به کار رفته و بنابراین اسم تفضیل به معنای «بهتر» است؛ اما در گزینه‌های دیگر مصدر است و به معنای «خوبی، نیکی و خیر» می‌باشد.

۲۳۰ ۴ در مرحله‌ی استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آن‌ها و نیز کاربردهایی که داشته‌اند، مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهند.

۲۳۱ ۱ در کاوش‌های تخت جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف گردیده که تاکنون حدود چهار تا پنج هزار لوح خوانده و ترجمه شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره‌ی اوضاع اقتصادی و اجتماعی دوره‌ی هخامنشیان ارائه می‌دهند.

۳ و **۴** طبق نوشه‌ی بالا بیش از سی هزار لوح کشف گردیده که حدود چهار تا پنج هزار لوح خوانده و ترجمه شده‌اند، پس همه‌ی الواح خوانده و ترجمه شده‌اند.

۲۳۲ ۲ یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی ارد دوم اتفاق افتاد. کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه‌ی بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حزان، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغروف روم کشته شد.

۲۳۳ ۳ پایتخت مادی‌ها شهر هگمتانه، همدان امروزی، بود که یونانیان به آن اکباتان می‌گفتند. این شهر از هفت قلعه‌ی تو در تو تشکیل شده بود که هر قلعه رنگ نمادین خاصی داشت.

۲۳۴ ۴ مصر از متابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا بهره‌مند بود و معماران مصری برای ساختن هرم‌ها و دیگر بنای‌ها از این متابع استفاده می‌کردند.

۲۳۵ ۱ براساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میترا، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود.

۲۳۶ ۲ رنسانس به منظور احیای فرهنگ یونان و روم باستان از ایتالیا آغاز شد و به تدریج در بخش‌های دیگر اروپا گسترش یافت. گروهی از نویسنگان و اندیشمندان که در شهرهای ثروتمند ایتالیا می‌زیستند، هدایت جریان فکری و فرهنگی رنسانس را به دست گرفتند.

۲۳۷ ۲ امام حسن (ع) در سال سوم هجرت در مدینه ولادت یافت. آنحضرت، با وجود خردسالی، در برخی وقایع مهمن دوران پیامبر از جمله ماجراهی مباھله‌ی رسول خدا با مسیحیان نجران و در جریان نزول آیه‌ی تطهیر، به عنوان مصدق اهل بیت، حضور داشت.

۲۳۸ ۴ به دنبال شکست مسعود غزنوی از سلجوقیان در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان (۴۳۱ق) سلطه‌ی غزنویان بر خراسان پایان یافت، اما حکومت آنان بر مناطقی از سرحدات شرقی ایران (افغانستان کنونی) و شمال غربی هند تا اواخر قرن ششم هجری ادامه داشت.

۲۳۹ ۴ از تاریخ‌های عمومی مشهور می‌توان به کتاب جامع التواریخ تأثیف خواجه رشید الدین فضل الله همدانی که در حدود سال ۷۱۰ق در عهد ایلخانان نگارش آن به پایان رسید، اشاره کرد.

۲۴۰ ۳ در آستانه‌ی ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به دین‌های یهودیت و مسیحیت گرویده بودند. برخی از یهودیان ساکن یشرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران از آن جمله‌اند.

۲۴۱ ۳ شروط صلح‌نامه امام حسن (ع) با معاویه: «رفتار معاویه بر اساس کتاب و سنت و سلوک خلفای سلف (پیشین) باشد؛ معاویه برای پس از خود جانشینی تعیین نکند و این امر را به شورا و اگذاره؛ جان و مال و فرزندان مردم در امان بماند؛ معاویه در نهان و آشکار به بدخواهی علی و حسن و آزدین یاران ایشان نپردازد.»

۲۲۲ ۲ یونانیان به احترام خدایان و برای بزرگداشت قهرمانان خویش، جشن‌ها و مسابقه‌های مختلفی را برگزار می‌کردند. مشهورترین آن‌ها، بازی‌های المپیک بود که هر چهار سال یک بار در دولت - شهر المپیا برگزار می‌گردید.

یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند (رد گزینه‌ی ۱۱). مهم‌ترین این خدایان، دوازده خدایی بودند که در کوه‌های مپ جای داشتند و در رأس آنان، «رؤس» خدای آسمان و آذرخش بود. مردم هر دولت - شهر یکی از خدایان مستقر در مپ را به عنوان خدای محافظ شهر خود ستایش می‌کردند، مثلاً آتنا، خدابانوی خرد (رد گزینه‌ی ۴)، محافظ شهر آتن به شمار می‌رفت.

۲۲۳ ۳ حکومت ساسانی، طبقات و قشرهای اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتان از طبقه‌ای به طبقه‌ی دیگر، من نوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به دوره‌ی هخامنشیان می‌باشد.

(۲) اشراف‌زادگان فقط به امور حنگی، دیوانی، ورزش‌های رزمی، شکار و بزم می‌پرداختند ← عبارت تولیدی و خدماتی نادرست و مربوط به طبقه‌ی فرد است.

(۴) طبقه‌ی فرادست و حاکم در مقایسه با گذشته، گسترش چشمگیری یافت.

۲۲۴ ۱ هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردن و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۲۲۵ ۴ بلافضله پس از مرگ اسکندر، جنگ‌های داخلی میان سردارانش برای به دست گرفتن قدرت آغاز شد.

۲۲۶ ۳ در زمان داریوش سوم هخامنشی، اسکندر با سپاهی سپار قوى، آموزش‌دهنده و تشنیه قتل و غارت به ایران تاخت. اسکندر در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس و گوجمل) سپاه هخامنشی را شکست داد.

۲۲۷ ۲ تا قرن ۱۹م، مورخان اغلب به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. علاوه بر آن، عمدۀ تمرکز این مورخان بر بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان بود و به مسائل و موضوع‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیتی نمی‌دادند. **نکته:** گزینه‌ی (۳)، امکانی را بیان می‌کند که برخی از مورخین درباری از آن بهره‌مند بودند.

۲۲۸ ۲ در دوره‌ی اشکانیان، گاهشماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گاهشماری اوستایی، گاهشماری دینی زرتشتیان محسوب می‌شد و در دوره‌ی ساسانیان رایج گردید، نه هخامنشیان.

(۳) گاهشماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

(۴) گاهشماری اوستایی در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتد، نه در هر سال یک شبانه‌روز.

۲۲۹ ۴ آریایی‌های نخستین، برای خشنودی خدایان، حیوانات را قربانی می‌کردند و سرودها و نیایش‌های گوتانگویی می‌خواندند. افرادی با عنوان مُّعَّم، مراسم و تشریفات دینی را اجرا می‌کردند. اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و ...، برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند. آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نمی‌شود، بلکه تمام قلمرو گیتی را دربر می‌گیرد.

- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- ۱) هر سال حدود یک سوم تأثیری از زمین به منظور بازیابی قوت زمین زیر کشت نمی‌رفت.
 - ۲) قحطی و گرسنگی به کرات اتفاق می‌افتد و وضعیت نامناسب جاده‌ها و حمل و نقل موجب تشدید آن می‌شد.
 - ۳) در طول قرون وسطا، کشاورزی پیوسته پیشرفت کرد، اما این پیشرفت چندان محسوس نبود.

- ۱ ۲۵۱** بعد از مرگ شاهرخ، شاهزادگان تیموری که بر مناطق مختلف حکومت می‌کردند، با یکدیگر به رقابت و سیاست برخاستند. در چنین اوضاع و احوالی بود که دو اتحادیه قبیله‌ای متشکل از ترکمانان به نام‌های قراقوینولو و آق قوینولو به ترتیب با پی افکنند حکومت‌هایی نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردند و حکومت تیموریان به مناطق شرقی ایران محدود شد.
- ۱ ۲۵۲** سران مشرک در ابتدای دعوت اسلامی، مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا ایاز نمی‌داشتند.

- ۲ ۲۵۳** اتحاد و زندگی مسالمت‌آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی و معتقدان به دین‌های دیگر، از ویژگی‌های شاخص عصر مغول – تیموری بود.

- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- ۱) سلاطین تیموری پیرو مذهب تسنن بودند.
 - ۳) در دوران حکومت تیموریان همچون عصر ایلخانان، شیعیان و صوفیان با محدودیت و سختگیری خاصی مواجه نبودند و آزادانه فعالیت می‌کردند.
 - ۴) تیمور و جانشینان وی، از ابتدای مسلمان بودند!

- ۴ ۲۵۴** در عصر آل بویه ماراسم عزاداری امام حسین (ع) در عاشورا و جشن عید غدیر خم با شکوه و عظمت برگزار می‌شد. همچنین در آن دوره، حرم امامان شیعه در عراق مرمت و بازسازی شد و سنت زیارت رو به گسترش نهاد.

- ۲ ۲۵۵** مأمون به منظور کسب حمایت شیعیان، مهار قیام‌های علویان و جلب اعتماد خراسانیان، امام رضا (ع) را از مدینه به مرو منتقل و مجبور به پذیرش مقام ولایت‌عهدی خود کرد. گفته می‌شود که مأمون به تشویق فضلین سهل، اقدام به این کار کرده است.

- نکته:** مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود (فضل بن سهل)، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پوچم سیاه را که نشان عباسیان بود به رنگ سبز درآورد (رد گزینه ۱).

جغرافیا

- ۲ ۲۵۶** واژه‌ی جغرافیا که برای اولین بار توسط اراتوستن، داشمند یونانی، ارائه شد، شامل کلمات **GEO** (زمین) و **GRAPHY** (ترسیم) است.

- ۱ ۲۵۷** **بررسی عبارت‌های نادرست:**
- ب) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.
 - ج) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند، در نتیجه محیط طبیعی را به محیط جغرافیایی تبدیل می‌کند.

- ۱ ۲۵۸** تدوین فرضیه، در پژوهش جغرافیایی نقش راهنمای دارد.

- ۴ ۲۵۹** در مرحله‌ی آخر، پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله‌ی پژوهش را می‌بابد.

- ۲ ۲۶۰** (الف) محل دقیق هر پدیده یا مکان با توجه به طول و عرض

جغرافیایی ← موقعیت ریاضی - مطلق

- ۱ ۲۴۲** مسجد جامع عباسی (مسجد امام) یکی از زیباترین و مهم‌ترین مساجدی است که در عهد شاه عباس، به عنوان بخشی از مجموعه‌ی میدان نقش‌جهان طراحی و ساخته شد. همانهنجی در رنگ‌ها و نقش‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، این مسجد را به یکی از مجموعه‌های عالی معماری صفوی بدل کرده است.

- ۲ ۲۴۳** سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به سوی بغداد لشکر کشید؛ اما سپاه او در گردنه‌ی اسدآباد همدان بر اثر برف و سرمای شدید متوقف شد.

- ۳ ۲۴۴** رفتار غیراسلامی پرخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه گروش به اسلام ایجاد کرد. قرار دادن مسلمانان غیرعرب در ردیف موالی و محروم کردن آنان از پاره‌ای حقوق اجتماعی و نیز گرفتن جزیه از نومسلمانان، از جمله‌ی این رفتارهای ناصواب بود.

- ۴ ۲۴۵** سه گونه‌ی مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

- ۳ ۲۴۶** در مرحله‌ی سنجش اعتیار و نقد روایت‌کننده، پژوهشگران و مورخان موضوعاتی نظری و پژوهی‌های هویتی روایت‌کننده خبر، محل تولد و زندگی، گرایش فکری، مذهبی و سیاسی و جایگاه علمی او را مورد بررسی قرار می‌دهند. یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده این است که چه فاصله‌ی زمانی و مکانی بین راوی و خبر وجود دارد.

- ۳ ۲۴۷** پیشینه‌ی تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمرین خطاب، خلیفی دوم نازمی‌گردید. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جنند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.

- ۴ ۲۴۸** ازیکان از اعقاب جوچی پسر چنگیزخان مغول بودند. آنان با شکست تیموریان، شهرها و روستاهای آباد و ثروتمند مأمورانه‌نهر را تصرف کردند. مقارن روی کار آمدن صفویان در ایران، شبیکخان ازیک در خراسان به تاخت و تاز و قتل و غارت مشغول بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در آن زمان ازیکان با شکست تیموریان، شهرها و روستاهای آباد و ثروتمند مأمورانه‌نهر را تصرف کردند.

- (۲) هنگامی که حکومت صفوی در ایران روی کار آمد، قدرت امپراتوری عثمانی در حال اوج گرفتن بود.

- (۳) هم‌زمان با قدرت‌گیری دولت صفوی در ایران، یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین محمد با بر در هندوستان قدرت را به دست گرفت.

- ۲ ۲۴۹** پرخی از محققان، دوره‌ی صفوی را عصر طلایی پارچه‌بافی در ایران شمرده‌اند. در این دوره پارچه‌های متون و گوناگونی مثل ابریشم، بافت فلزی (زری‌بافت)، تمه و قلمکار در کارگاه‌های کاشان، اصفهان، هرات، مشهد، یزد، کرمان و ... بافتند. هر کدام از این شهرها در تهیه و تولید پارچه‌ای خاص تخصص داشت. اصفهان، یزد و کاشان از مهم‌ترین کانون‌های پارچه‌های زری‌بافت بودند و بافتگان کرمان در تولید شال ترمه مهارت داشتند.

- ۴ ۲۵۰** اختراع خیش آهنی، بهره‌گیری وسیع از اسب در امور زراعی و استفاده‌ی درست از کود حیوانی موجب بهبود کشاورزی و افزایش محصول شد.

- ۲۷۵** پسته \leftarrow ۲۴ میلیون تن **۲۷۶** نیمهخشک \leftarrow ۲۵۰ - ۴۵۰ میلی متر
- انار \leftarrow ۹ میلیون تن **۲۷۷** خزر شرقی (گرگان) و کردستان (سنندج)، ۵۳۹ میلی متر
- بسیار خشک (نیمهبیابانی) \leftarrow ۱۰۰ - ۵۰ میلی متر
- میانگین سالانه بارش را دارا هستند.
- ۲۷۸** برخان و تپه ماسه‌ای مربوط به فرسایش تراکمی بیابان است.
- آب‌سنگ‌ها، جزایر موجانی و باتلاق‌ها مربوط به فرسایش تراکمی در سواحل است.
- ۲۷۹** طبقه‌بندی وايتکر، جغرافی دان زیستی، براساس دما و بارش است.
- ۲۸۰** بیشترین NPP \leftarrow جنگل‌های بارانی استوایی
- بیشترین ترکیبات آلی \leftarrow مناطق استوایی
- ۲۸۱** (الف) نواحی کوهستانی \leftarrow ۱۰٪ جمعیت جهان
- (ب) نواحی ساحلی \leftarrow ۱۵٪ وسعت جهان
- (ج) نواحی بیابانی \leftarrow ۳۳٪ وسعت جهان
- ۲۸۲** یکی از مهم‌ترین تغییرات تاریخی در الگوهای زبانی در جهان در قرون ۱۵ و ۱۶ میلادی به وجود آمد (عصر اکتشافات جغرافیایی).
- ۲۸۳** پدیده‌ی پخش ورزش هاکی از کانادا به ایالات متحده آمریکا بود.
- ۲۸۴** فعالیت‌های نوع سوم، به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود، مانند حمل و نقل، بانکداری و امور پزشکی - درمانی.
- ۲۸۵** (الف) دره سیلیکون در جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا آمریکا قرار دارد.
- ۲۸۶** بررسی عبارت‌های نادرست:
- ج) پخش عمده‌ی غذای مردم در کشورهای قاره‌ی آسیا و آفریقا را غلات تشکیل می‌دهد.
- د) انقلاب سبز از سال ۱۹۷۰ میلادی در کشور فیلیپین و پاکستان، باعث خودکفایی در تولید برنج شد.
- ۲۸۷** نواحی مسکو، قفقاز، ولگا، جمهوری چک و لهستان از نواحی صنعتی روسیه و اروپای شرقی هستند.
- ۲۸۸** نفت خام از مهم‌ترین اقلام وارداتی ژاپن، پاکستان و فرانسه است.
- ۲۸۹**

ناحیه‌ی سیاسی ملی

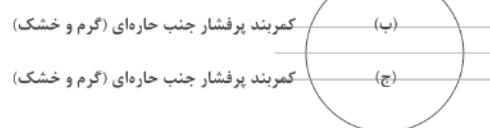
ناحیه‌ی سیاسی ویژه

ب) محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین \leftarrow موقعیت جغرافیایی
ج) محل قرارگیری هر مکان نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود \leftarrow موقعیت نسبی

- ۲۶۱** مرز خشکی - دریاچه‌ای \leftarrow عراق - ارمنستان
مرز دریایی - رودخانه‌ای \leftarrow آذربایجان - ترکمنستان
مرز خشکی - رودخانه‌ای - دریایی \leftarrow آذربایجان - ترکمنستان
۲۶۲ کوه جفتای در خراسان رضوی و قله‌ی کوه بزمان در سیستان و بلوچستان قرار دارد.

- ۲۶۳** در استان‌های هرمزگان و بلوچستان جنوبی، در فاصله‌ی ناهمواری‌های مریخی تا دریای عمان، چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشم‌های گلی می‌جوشد.

- ۲۶۴** عبارت‌های «ب» و «ج»، به کمریند پرفشار جنوب حاره‌ای اشاره دارند.

- ۲۶۵** علت‌های گوناگونی آب و هوای ایران، موقعیت جغرافیایی، ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و توده‌های هوا هستند.

- ۲۶۶** به دریاچه‌های قله‌ی سبلان و دماوند، دریاچه‌های آتشفسانی می‌گویند.

- ۲۶۷** بررسی عبارت‌های نادرست:
(الف) خلیجی هلالی‌شکل در جهت شرقی - غربی به وجود آمده که صدها سال است به آن خلیج فارس می‌گویند.

- (ب) خلیج فارس از مراکز مهم صید و پرورش مروارید، ماهی و میگو در جهان است.

- ۲۶۸** آریانی‌ها از شمال دریای خزر به علت سرما و از دست دادن چراغاه‌ها، به سمت جنوب دریای خزر مهاجرت کردند.

$$\begin{aligned} & \text{۲۶۹} \\ & \text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{۲,۰۰۰,۰۰۰-۸۰۰,۰۰۰}{۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \\ & = \frac{۱,۲۰۰,۰۰۰}{۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = 1 \\ & \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{۷۰}{1} = ۷۰ \end{aligned}$$

- ۲۷۰** مردم سیستان به علت خشکسالی در رود هیرمند به شهر گرگان مهاجرت کردند.

- ۲۷۱** ایران در زمان قاجاریه دارای چهار ایالت ۱- آذربایجان ۲- خراسان و سیستان ۳- فارس و بندر ۴- کرمان و بلوچستان بود.

- ۲۷۲** ۱- ۲۰۰۰ به بالا \leftarrow ۷٪ شهر
۲- تا ۳۰ درجه \leftarrow ۱۳٪ شهر (۳۹۸ شهر)

- ۲۷۳** پیرانشهر \leftarrow نظامی
بیشاپور \leftarrow ارتباطی

- ۲۷۴** توسعه‌ی پایدار به معنی تأمین نیازهای امروز، بدون کاستن از توانمندی‌های نسل‌های آینده است.

۳۰۰ در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارند و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری هستند. امر به معروف و نهی از منکر روش‌های مختلفی دارد. برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی تشویقی یا تنبیه‌ای است. امر به معروف و نهی از منکر سطوح متفاوتی نیز دارد. در مواردی، همگانی و به عهده‌ی همه افراد جامعه است و در برخی موارد، وظیفه‌ی سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند. جامعه‌پذیری همان انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر است. به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند. جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه‌ی زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد نیز برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه‌ی زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیف خود آشنا می‌شود.

۳۰۱ مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. اگر تغییرات هویتی بیرون از مزدهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

۳۰۲ بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد. این هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید.

کاستی و خلاً معنوی، دانشمندان و متکران اجتماعی را به بازندهی درباره‌ی بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مزدهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.

۳۰۳ اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سوابیت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود.

اگر اعضای یک جهان اجتماعی هنگام داد و ستد با جهان اجتماعی دیگر، مبهموت و مقهور آن شوند و در نتیجه حالت خلاق و فعل خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدنهند، این جهان دچار خودباختگی فرهنگی می‌شود.

اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شوند.

۲۹۰ شبهجزیره‌ی کریمه در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین قرار دارد.

۲۹۱ در ۴۹ درجه‌ی شمالی → کانادا → آمریکا در ۳۸ درجه‌ی شمالی ← کره‌ی شمالی → کره‌ی جنوبی

۲۹۲ نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی شامل کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان است.

۲۹۳ بارش هموفتی در فصل بهار بیشتر است.

۲۹۴ لهستان ← جمع و جور
نروژ ← طویل
سوتو ← مخطاطی

۲۹۵ از مناطق ژئopolیتیکی جهان امروز می‌توان به مناطق خلیج فارس، اتحادیه‌ی اروپا، دریای خزر و قفقاز اشاره کرد.

جامعه‌شناسی

۲۹۶ فرآیند جامعه‌پذیری همیشه به طور کامل انجام نمی‌گیرد و همیشه هم با موفقیت همراه نیست. افراد می‌توانند از پذیرش عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی سر باز نزند. ممکن است برخی انسان‌ها هویتی را که جهان اجتماعی برای آن‌ها در نظر گرفته است، نپذیرند. همواره افرادی هستند که جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی خود نمی‌شوند و نقشی را که نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه از آن‌ها انتظار دارند، نمی‌پذیرند. این افراد به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف انجام می‌دهند.

۲۹۷ هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدنهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه‌ی زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود.

۲۹۸ پدیده‌ی نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

جهان اسلام در رویارویی با فرهنگ‌های دیگر، زمینه‌ی تحولات هویتی آن‌ها را پدید آورد. بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر، ایران و ... در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند.

برخورد غرب با جهان اسلام تجربه‌ی جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است. قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.

۲۹۹ ما در شکل‌گیری بعضی ویژگی‌های هویتی مانند مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن و یا اثر انگشت نقشی نداریم و نمی‌توانیم آن‌ها را تغییر دهیم. بعضی ویژگی‌ها هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم، مانند منزلتی که از طریق خانواده به دست می‌آوریم و با کنش‌هایمان آن را تغییر می‌دهیم.

۱ ۳۰۹ در تاریخ اقتصاد سرمایه‌داری غرب، بحران‌های اقتصادی به طور متناوب و با شدت و ضعف‌های متفاوت پدید آمده‌اند.

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویتی اقتصادی دارند.

به منظور چاره‌اندیشی برای بحران زیست‌محیطی، کنفرانس‌های بین‌المللی متعددی برگزار شده است. برخی جنبش‌ها، بحران زیست‌محیطی را ناشی از فرهنگ مدرن غرب دانسته و برخی دیگر بازگشت به رویکردهای معنوی به طبیعت را راه‌گریز از بحران می‌دانند.

۲ ۳۱۰ در نیمه‌ی اول قرن بیستم با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست شست و روشنگری مدرن به امور طبیعی محدود شد.

در فرهنگ غرب، بار دیگر گرایش به دین و معنویت از سرگرفته شده است و حتی برای پاسخ به نیاز فطری آدمی به معنویت، دین‌های جدید و عرفان‌های رنگارانگ همانند قارچ از زمین روییده‌اند.

فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید، بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچگرایی، یأس و نالمیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

۳ ۳۱۱ بیدارگران اسلامی، بیداری را بازگشت به اسلام و عمل به آن می‌دانستند.

دولت‌های کشورهای مسلمان به میزان دوری از سنت دینی و اسلامی، آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند.

با فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبه‌های روش‌فکری چپ در سطح جهانی، این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه‌ی خود را از دست داد.

۴ ۳۱۲ منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصه‌ی زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در رقابت با آن است.

در مقاومت‌منفی، حاکمیت پادشاه، ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن، جز در حد واجبات نظامیه انجام نمی‌شود.

با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، منورالفکران غرب‌زده به آن پیوستند. عالمان مسلمان نیز از همراهی منورالفکران استقبال کردند.

۴ ۳۱۳ انقلاب‌های آزادی‌بخش نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه‌ی قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند، اما انقلاب اسلامی ایران تنها یک انقلاب سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت.

۱ ۳۱۴ مهم‌ترین پیام انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، سلسه جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده‌ی مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ هش است. دولت‌های غربی تلاش کردند تا این انقلاب‌ها را در بخشی از فرآیند غربی شدن کشورهای عربی معرفی کنند و آن را بهار عربی نامیدند.

انقلاب اسلامی در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن، به وجود آمدن رویکرد معنوی و دینی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی، از دست رفتن اعتبار، ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس و ... مؤثر بود.

جنibus‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، تقلیدی بدلتی از انقلاب‌های مدرن بودند.

ویژگی انقلاب اجتماعی، تغییر ساختار سیاسی است.

۳ ۳۰۴ افراد معمولاً خودشان را با ویژگی‌هایی مانند قد، قیافه، پوشش، شغل، ثروت، قدرت، تبار خانوادگی، مهارت، علاقه، هنر، دانش، ایمان و ... می‌شناسند و به دیگران معرفی می‌کنند (هویت).

ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند. عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت جهان اسلام درآمد.

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه‌ی ایران رواج پیدا کند.

۴ ۳۰۵ بروزی عبارت‌های نادرست:

ب) اقتصاد وابسته به نفت از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم واپسیت به نفت است؛ دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد.

ج) اقتصاد، روزنه‌ی ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.

۲ ۳۰۶ مالتوس و ریکاردو از نظریه‌پردازان لیبرال اقتصادی بودند. سوسیالیسم و کمونیسم، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی مانند سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.

۳ ۳۰۷ بروزی عبارت نادرست:

ب) با این‌که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و مورد انتقاد قرار می‌دادند، در دامان کشورهای سوسیالیستی، طبقه‌ی جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت، بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافتد.

۴ ۳۰۸ در دیدگاه کنت، بعد از انقلاب صنعتی جنگ از قاموس بشری رخت بر می‌بندد. از نظر او، جنگ در فرهنگ و جامعه‌ی جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحملی است.

نظریه‌ی جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابل با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد. برخی مفاهیم طبیعی و جغرافیایی مانند شمال و جنوب معنای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی پیدا می‌کنند. از آن جا که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره‌ی شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره‌ی جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند. اصطلاحات سیاسی مشابه دیگری نیز برای اشاره به این چالش وجود دارد، مثل استعمارگر و استعمارزده. از نظر افرادی که این اصطلاح (استعمارگر و استعمارزده) را به کار می‌برند، مشکل کشورهای فقیر تنها ضعف اقتصادی و صنعتی آن‌ها نیست، بلکه خودباختگی فرهنگی و الگوپذیری مقلدانه است. تقابل شمال و جنوب تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.

۳۲۲ از نظر کلیبان نباید به امور موقتی و زودگذر اهمیت داد.

۳۲۳ مسائلی که در دوره‌ی هلنیسم مطرح شد متأثر از زندگی یا فلسفه‌ی سocrates بود (چیز تازه‌ای نبود).

۳۲۴ این رفتار دیوژن نشان می‌دهد که او خواسته نشان دهد خوب‌بختی به فرمانروایی و بهره‌مندی نیست.

۳۲۵ رواقیان چون دوگانه بودنِ ساختار وجود انسان را برخلاف افلاطون قبول نداشتند، لذا نظریات افلاطون را طبعاً انکار خواهند کرد.

روان‌شناسی

۳۲۶ مسئله‌های خوب تعریف شده و بد تعریف شده از نظر شخص‌های مانند شناسایی موقعیت اولیه، فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس، تعریف دقیق هدف و غیره با هم متفاوت هستند. از آن جا که در گزینه‌ی (۳) مسئله‌ی ما بد تعریف شده است، زیرا مربوط به علوم انسانی است، با سایر مسائل که خوب تعریف شده هستند و به علوم دیگر مربوط شوند، متفاوت است و شناسایی موقعیت اولیه در آن دشوارتر است.

۳۲۷ استفاده از روش مهندسی معکوس نشان دهنده استفاده از مهارت‌ها و روش‌های حل مسئله است که روش مقابله‌ی سازگارانه بدلندمدت محسوب می‌شود.

۳۲۸ در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی، فرد «دست، دست می‌کند» و «کار امروز را به فردا می‌اندازد». در مقابله‌ی ناسازگارانه «در انتظار معجزه بودن» نیز فرد «بدون این که تلاش کند، منتظر است اتفاق خارق العاده‌ای رخ دهد». نکته‌ی در سایر سبک‌های تصمیم‌گیری مانند تکاشی، اbastه و احساسی فرد عملی را انجام می‌دهد و تصمیمی را می‌گیرد که منطقی نیست، اما در سبک اجتنابی، فرد اصلاً تصمیم خود را عملی نمی‌کند.

۳۲۹ ۱ امنیت شغلی ← ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت

← مرحله‌ی چهارم

ابزار رضایت شغلی ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر

← مرحله‌ی هفتم

انتخاب شغل پرستاری از بین سه شغل دیگر ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم ← مرحله‌ی دوم

۴۴۰ ۴ افراد برای رفع ناهمانگی شناختی، رفتار و یا نگرش خود را تغییر می‌دهند. فقط در گزینه‌ی (۴) احسان رفتار خود، یعنی استفاده از اینترنت را کاشهش داده است، در سایر گزینه‌ها افراد یا به انکار غیرعقلانی دست زده‌اند و یا نگرش خود را تغییر داده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تغییر نگرش

(۲) انکار غیرعقلانی

(۳) تغییر نگرش

۴۴۱ ۴ سوگیری تأیید ← در این قاعده‌ی غلط، فرد از اطلاعاتی که

دیدگاهش را تأیید کند، استفاده می‌کند ← امیر با وجود دسترسی به شواهد مبنی بر ناراستی دوستش هم‌چنان بر این باور است که دوستانش عاری از خطای هستند.

اعتماد افراطی ← اعتماد بیش از حد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود ← فاطمه فکر می‌کند آن قدر قوی است که نیازی به تمرین بیش‌تر در رشته‌ی ورزشی خود ندارد.

۳۱۵ کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود به دنبال آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظام نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند. نظریه‌ی پایان تاریخ فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد. اما موقوفیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن بر این نظریه خط بطلان کشید.

با طرح نظریه‌ی جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصم‌های جهان غرب به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌شد.

انقلاب اسلامی ایران در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن، به وجود آمدن رویکرد معنوی و دینی به زندگی اجتماعی در جوامع غربی، از دست رفتن اعتبار، ارزش‌ها و آرمان‌های بعد از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های ناظر به افول سکولاریسم مؤثر بود.

فلسفه و منطق

۳۱۶ ۱ تصور یا مجھول است یا معلوم = حقیقی است.

کلمه یا اسم است یا فعل = مانعه‌الجمع است.

۴ ۳۱۷ تقابل پرکاربردترین احکام قضایا است.

۲ ۳۱۸ در تضاد، مثل مانعه‌الجمع صدق یک طرف مستلزم کذب طرف دیگر است و کذب یک طرف نتیجه‌ی یقینی ندارد.

۴ ۳۱۹ فیل قرمز وجود ندارد، چون تا به حال فیلی ندیده‌ایم که قرمز باشد = استقرای ناقص

۴ ۳۲۰ در قیاس استثنایی، چون مقدمه‌ی اول شرطی است قواعد قضایای شرطی اهمیت زیادی دارند.

۱ ۳۲۱ جملاتی که واسطه در آن‌ها قرار دارد مقدمات هستند.

۴ ۳۲۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر غیر الف غیر ب است و هر غیر ب غیر ج است، پس هر غیر الف غیر ج است.

(۲) اگر کلی صادق باشد، جزئی هم صادق است، پس بعضی غیر الف غیر ج است.

(۳) اگر یک قضیه‌ی موجبه صادق باشد عکس آن نیز صادق است، پس بعضی غیر ج غیر الف است.

۱ ۳۲۳ برهان ماده‌ی یقینی دارد که صورت آن قیاس است و نتیجه‌ی آن یقینی است.

۴ ۳۲۴ عکس مستوی موجبه‌ی کلی موجبه‌ی جزئی است، پس در اینجا مغالطه رخ داده است.

۱ ۳۲۵ سالبه‌ی جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد.

۳ ۳۲۶ موجودات جهان طبیعت سایه‌های مثل با ماوراء طبیعت هستند.

۲ ۳۲۷ موضوع معرفت حقیقی باید پایدار باشد.

۱ ۳۲۸ مرجع حقیقی کلیات در عالم مثل است.

۳ ۳۲۹ معلم اول بودن ارسطو به دلیل طبقه‌بندی علوم از جانب اوست. او تا قرن‌های متعددی به عنوان معلم اول مرجع نهایی مسائل علمی و فکری بود.

۲ ۳۳۰ ارسطو در صدد توجیه تغییرات طبیعت است و افلاطون چون

طبیعت را متغیر می‌داند و به دنبال پایداری است، به آن اعتنا نمی‌کند.

۲ ۳۳۱ طبیعت شیء مبدأ حرکت و سکون آن‌ها است که با صورت توجیه می‌شود.

۳۴۵ دوری از هر چه که سختی و درد دارد نشانگر ادراک کنترل است.

علمی که احساس می‌کند توانایی لازم را برای آموزش دادن به دانش آموزان ندارد، چار ادراک کارایی ناکارآمد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست - درست

(۲) ادراک کارایی یعنی احساس داشتن مهارت و دانش لازم برای انجام یک کار. (۴) این موضوع که می‌خواهیم خودمان تراشه‌ی رفته در پوستمان را در بیاوریم نشان‌دهنده‌ی نیاز به ادراک کنترل (تحت اختیار گرفتن محیط) است.

۳۴۶ خواندن یک بیت یا یک جمله، در این جا گفتن عبارت «این

نیز بگذرد» ← مقابله‌ی سازگارانه‌ی کوتاه‌مدت

گسترش دامنه‌ی ارتباطات مناسب اجتماعی ← حمایت‌های اجتماعی ← مقابله‌ی سازگارانه‌ی بلند‌مدت

۳۴۷ اگر شکست را به چیزی نسبت دهیم که نمی‌توانیم آن را

کنترل کنیم (مانند توانایی، دشواری تکلیف، شانس و غیره) انگیزه‌ی بسیار کمی برای جبران آن خواهیم داشت.

در گزینه‌ی (۳) فرد شکست را به کم کار کردن نسبت می‌دهد، یعنی به تلاش کم‌تر، پس چون تلاش و کوشش قابل کنترل است، انگیزه‌ی جبران بیش‌تر خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) إسناد دشواری تکلیف

(۲) إسناد توانایی و استعداد

(۴) إسناد شانس

۳۴۸ تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را «انتقال» می‌گویند.

کسی که سنتور می‌زند، سه‌تار را زودتر یاد می‌گیرد، نشان‌دهنده‌ی تأثیر تجارب گذشته و انتقال است، زیرا تجربه‌ی گذشته، یادگیری جدید را آسان کرده است.

۳۴۹ گزینه‌ی (۲) نشان‌دهنده‌ی انتخاب بین دو امر نامطلوب و

ناخواستنی، یعنی تعارض اجتناب - اجتناب است.

تحمل عوارض ناشی از مصرف سیگار تحميل بي قراری ناشی از ترك
ناخواستنی

نکته: افراد معتاد به هر نوع مواد مخدر در هنگام ترک آن چار حالت‌هایی نظیر بی‌قراری، عصبانیت و ... می‌شوند که به مجموعه‌ی آن‌ها نشانگان ترک مواد می‌گویند.

سایر گزینه‌ها نشان‌دهنده‌ی تعارض گرایش - اجتناب هستند.

۴ ۳۴۶ وقتی هدف روش نباشد ← درک از مسئله ناقص خواهد بود.

۳۴۷ حواس‌پرتی، نداشتن تمکز ← شناختی

توهین، فرار، گریه کردن و ... ← رفتاری

۳۴۸ عوامل روانی یا عامل ایجاد بیماری جسمانی هستند و یا پیامد بیماری جسمانی

در گزینه‌ی (۲)، خانم میرزایی در اثر تعارض زناشویی به مشکلات ریوی مبتلا شده است، پس تعارض در این جا عامل ایجاد بیماری جسمانی است.

در گزینه‌های دیگر، افراد به بیماری‌های جسمانی مبتلا شده‌اند که مشکلات روانی، پیامد این بیماری‌ها محسوب می‌شوند.

۱ ۳۴۹ ناکامی ← محصول ناتوانی در حل مسئله است ← امیر با استفاده از روش بارش مغزی که نوعی روش حل مسئله است نتوانست به نتیجه برسد، پس در حل مسئله ناتوان شده است.

تعارض ← محصول ناتوانی در تصمیم‌گیری است ← حسین در رابطه با انتخاب شغل بازیگری و تحمل سختی‌های حاصل از آن نتوانسته است به تصمیم درستی برسد، پس در تصمیم‌گیری ناتوان مانده است.